

Taxa postala
plätti in num
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

**Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si girant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre,
Proprietar—Tulajdonos: Fraternitas
S.A.R. de Editură. Registrul publica-
țiunilor periodice No. 43. Dos. 889.
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.**

Ára 5 lej

Szerda, március 22.
1939—5699. Niszan 2.
XXII. évfolyam, 67. szám.

Anglia állt az élére a német expanzió elleni akciónak

A fenyegetett államok közös nyilatkozatban jelentik be ellenállásukat

A francia sajtó a kollektiv biztonsági rendszer helyreállításáról beszél. Lebrun köztársasági elnök Londonban. Cáfolták a magyar mozgósítás híreit

Az európai politika mai izgalmas napjának legkimagaslóbb eseménye Halifax lord angol külügyminiszter felsőházi beszéde, amelyben félreértést nem tűrő módon jelentette be az angol politika új vonalvezetését. Az angol politikának ezt az új irányát az egész világsajtó fordulópontnak tekinti a napok óta huzódó világkrízisben.

A demokratikus hatalmak személtetően visszatérnek a kollektiv biztonság gondolatához, amelyet az európai béke egyetlen biztosítékának tekintenek. E gondolat előtérbejutásának a jele a szovjet azon javaslata, hogy a lehető legsürgősebben hatalmi konferencia üljön össze, amelyen Anglia, Franciaország, Oroszország, Románia, Lengyelország és Törökország vennének részt és beszélnék meg az új helyzetben szükségesé váló közös eljárás módjait. A konferencia összehívása tekintetében még ellentétes hírek keringenek de az már kétségtelennek látszik, hogy a szóbanforgó hat európai hatalom közös eljárásban fog megállapodni a most tetőpontján álló európai krízis megoldása tekintetében.

„A német nép sajnálni fogja ezt az akciót” — mondotta Halifax a lordok házában

London, március 21. Mialatt Chamberlain az alsóház tegnapi ülésén csak rövid nyilatkozatot megtételére szorított, addig Halifax lord külügyminiszter nagyfotosságu expozéét tartott a lordok házában.

— Az utolsó napok eseményei — mondotta Halifax lord — mélyen meggondolkoztatnak minden embert, akinek ítélőképessége van. Németország akcióját azzal akarja igazolni, hogy Szlovákiában mindig volt autonómista mozgalom. Köztudomású, hogy a müncheni egyezmény után Szlovákia teljes önkormányzathoz jutott. Ami pedig azt az állítást illeti, hogy a német közbelépés a csehországi német kisebbségek üldözése miatt történt, megállapítható, hogy a német sajtónak ilyen irányú kampánya csak néhány nappal azelőtt kezdődött, mielőtt Berlin ultimátumot intézett volna a prágai kormányhoz. A német állításokkal szemben én úgy hiszem, hogy a csehországi német kisebbségnek rendkívül kedvező helyzete volt. A német kisebbség, amely az októberi események után Csehszlovákiában maradt, átmehetett a német birodalom területére, de a német hatóságok kérésére mégis tovább Csehszlovákiában maradt, hogy hasznos eszköze legyen a német propagandának. A cseh hatóságok a legfigyelmesebb tartózkodással viselkedtek a provokáló jellegű incidensekkel szemben. Az incidensek legnagyobb része tudatos provokációval történt sajtó útján és a lehetőségek maximumáig volt kifejtve.

„Csehszlovákia vezetői megadták magukat...”

Ezután arról beszélt Halifax lord, hogy milyen körülmények között ment Hacha cseh köztársasági elnök Berlinbe és megállapította, hogy a csehszlovák terület egy részét a németek elfoglalták, még mielőtt Hacha Berlinbe érkezett.

— Ebből azt a következtetést kell levonnom — folytatta tovább —, hogy nem tehető fel, miszerint tárgyalásokról volt szó és hogy a cseheket olyan helyzet elé állították, hogy kénytelenek voltak meghajolni egy ultimátum fenyegetései előtt. Csehszlovákia képviselői megadták magukat, hogy megmentsék létüket egy légitámadás borzalmaival.

Az angol kormány intézkedése

— Ami pedig azt az állítást illeti, hogy Németországot fenyegetés érte volna csehszlovák részről, erről azt vélem, hogy még a német kormány sem tételezheti fel, hogy ezt az állítást valaki is komolyan elfogadja. A helyzetben döntő szerepet a német erőbeli

fölény játszotta. Ilyen körülmények között az angol kormány úgy véli, hogy itt az ideje alapos intézkedéseket fogantatni. Stanley kereskedelmi miniszternek berlini utazását elhalasztottuk és Anglia berlini nagykövét visszahívtuk Londonba, hogy jelentést tegyen az eseményekről. Berlinbe formális tiltakozást küldtünk, amelyben kifejtettük véleményünket Csehszlovákia Németországhoz való csatolásáról és ez a tiltakozás semmi tekintetben sem hagyott kétséget véleményünk felől. A német kormány azt válaszolta, hogy a mi tiltakozásunkból hiányzik minden törvényes alap.

— Egyesek — folytatta tovább Halifax lord —, akik német apológiát üznek, igyekeztek igazolni a német kormány akcióját a brit birodalom történelmére hivatkozva, a brit birodalom kormányzati elve azonban az önkormányzatot alapszik. Mi nem vettük el egyetlen érett népnek sem a szabadságát és függetlenségét.

Megváltozott a helyzet

— Kétségtelen, hogy az angol közvélemény állandóan helytelenítette, hogy az angol kormány minden eddigi cselekedete a közvélemény eme kívánsága alapján történt és ez magyarázta meg Chamberlain müncheni magatartását is. Csehszlovákia bekebelezésével azonban a helyzet gyökeresen megváltozott és Anglia kormánya nem tartja többé magát érdektelennek a Közép- és Kelet-Európában lejátszódó eseményekkel szemben. Anélkül is inkább, miután a Harmadik Birodalom legutóbbi lépése bebizonyította,

hogy Németország európai és világhatalmi hegemoniára tör.

Hitler „biztosítékai”-ról

— A kormány összes tagjai mind a mai napig követték és követjük Chamberlain politikáját. Ami a Hitler birodalmi vezér és kancellár által nyújtott biztosítékot illeti, úgy Chamberlain, mint én, tudtuk mindig, hogy mi a különbség a hiedelm és a remény között. A mi akciónkat mindig a lelkiismeretesség diktálta és tudjuk azt, hogy csak az idő változtathatja át a meggyőződéseket biztos reményekké.

Románia kérdése

Halifax külügyminiszter ezután a következőket mondotta:

— Ami azokat a híreket illeti, amelyek Romániával kapcsolatban kerültek forgalomba, boldog vagyok, hogy kijelenthetem, miszerint maga a román kormány is megcáfolta a hírt, amely szerint szó lett volna egy német ultimátumról. De ha Románia ma nincs is fenyegető helyzetben, mégsem meglepő, hogy a bucuresti kormány éppen úgy, mint a többi kormányok, a legnagyobb bizalmatlansággal nézi az utóbbi napok eseményeit. Minden olyan ország, amely szomszédos Németországgal, kénytelen foglalkozni azzal, hogy mit hoz a holnapi nap.

A kívül nyitott „helső” veszélyek

— Minden államra, amely mint legfőbb jót értékeli nemzeti függetlenségének megővését, figyelmeztető hatással kell legyen az a körülmény, hogy belső veszélyek támadhatnak egy kívülről adott jelle. Ma már tisztán látszik, hogy nincs elég biztosíték egyes ambiciózus uralkodási tervek ellen és szükség van széleskörű kölcsönös kötelezettségek elfogadására, szükség van arra is, hogy adott esetben az önvédelem kölcsönöségét biztosítsuk. Az angol kormány rögtön szoros és gyakorlati érintkezésbe lépett nemcsak a dominiumokkal, hanem más olyan kormányokkal is, amelyek megértették, hogy szembe kell szállni olyan tények ellen, amelyek ma annyira tisztán látszanak. Lehetséges, hogy ne vessünk számot a legutolsó német akciónak összes következményeivel. A történelem azt bizonyítja, hogy sokáig nem lehet ellenállani a népek szabadságvágyának. A német nép majd sajnálni fogja ezt az akciót, amelyet nevében hajtottak végre Csehszlovákia ellen.

Hathatalmi értekezletet hív össze Anglia a szovjet javaslatára

London, március 21. Mint Londonból jelentik, Maiski londoni szovjetkövetség hat-hatalmi értekezlet összehívására tett javaslatot az angol kormánynak. Az angol kormány a javaslatot elfogadta és a hathatalmi értekezlet színhelyéül állítólag Bucurestit jelölte ki. Az értekezleten, amely egyes hírek szerint 48 óra belül összejön, Anglia, Franciaország, Oroszország, Románia, Lengyelország és Törökország képviselői vesznek részt.

A szovjet eredeti javaslata szélesebb konferencia összehívására irányult, az angol kormány válaszában azt ajánlotta, hogy Bulgária, Görögország és Jugoszlávia meghívásáról az értekezleten kialakuló helyzet alapján történjék intézkedés.

Más híradás szerint az angol minisztertanácsban, nem fogadták kedvezően a dél-

keleteurópai államok bevonásával tervezett konferenciát, mert ez idővesztést jelentene.

Ehelyett javasolták, hogy Párizsban, Moszkvában, Ankarában, Bucurestiben, Varsóban és Szófiában hassanak oda, hogy közös nyilatkozatot adjanak ki a csehországi bekebelezés ellen és hogy minden újabb támadást meg fognak torolni.

Reuter ügynökség értesülése szerint az angol kormány állandó kapcsolatban van a szovjet, lengyel, román, jugoszláv, török és bolgár kormányokkal a középeurópai helyzettel kapcsolatban. Halifax lord külügyminiszter résztvett azokon a tárgyalásokon, amelyeket Chamberlain angol miniszterelnök folytatott az ellenzéki liberális és munkás- (Folytatása az 5. oldalon)

VILAG TUKR

Csehszlovákia halála

Irta: HENRY WICKHAM STEED

A Times volt főszerkesztőjének alábbi cikke közvetlenül a csehszlovákiai megszállás után íródott. A legmegbízhatóbb hírforrásokkal rendelkező angol félhivatalos lap volt vezetője rendkívül érdekes kulisszatitkokat hoz nyilvánosságra arról, hogy az Európát oly villámszerűen ért csehszlovákiai német „meglepetés”-t alapos és tervszerű német munka készítette elő.

A csehszlovák katasztrófa csak azoknak okozhatott meglepetést, akik nem értették meg, hogy Hitler nem remélt a müncheni „egyezménytől”. A bekövetkezett események természetzerű és logikus folyamányai voltak a Közép- és Délkelet-Európa felé irányuló német terjeszkedésnek. Németország ezzel a terjeszkedéssel biztosítani akarta magának az említett területek petroléumát, gabonáját és faállományát. Mindezeknek elérését pedig a Szovjetország elleni akcióval szándékozta összekapcsolni. Elképzelhetetlen, hogy létezhetett diplomáciai szolgálattal rendelkező európai ország, amely méltó erre az elnevezésre és amelynek ne lett volna tudomása Németország említett célkitűzéseiről.

1936 elején a moszkvai német követség kereskedelmi attaséja nagyfotosságu emlékiratot intézett a német kormányhoz. E nagyhorderejű dokumentum egyik példánya a kezeim között van.

Ebben az emlékiratban a kereskedelmi attasé felvilágosította a német kormányt, arról, hogy közvetlen német támadás Oroszország ellen a legnagyobb örültség volna. Ha a német csapatoknak sikerülne is benyomulniuk Ukrajnába, ne reméljék, hogy a lakosság lelkesedéssel fogadja őket vagy legalább is a legcsekélyebb támogatásra számíthatnának részükről.

Ugyanakkor közli azt is, hogy Oroszországban távolról sincs kilátás gazdasági válságra. Oroszország élelmiszerellátása feljavult a mezőgazdaság gépesítése következtében. Csak egyetlen lehetőség van arra, hogy Németország meghódítsa Oroszországot, még pedig a Fekete tenger környékén létesítendő bázis segítségével. Így lehetővé válna a bakui petroléum-források megsemmisítése, vagy legalább is elszigetelése, amellyel egy csapásra megbénítanák a gépesített orosz mezőgazdaságot és az aviatikát.

Az emlékirat óriási hatást váltott ki Berlinben. A benne foglalt terv keresztülvitele természetesen mindaddig lehetetlennek bizonyult, míg Csehszlovákia a kisanant sarkkővet képezte.

Megkezdődött tehát a tervszerű támadás Csehszlovákia ellen. A tervet csodálatosan készítették elő. A német propaganda első sorban a szudetavidék és a csehországi németek körében kezdett tevékenykedni. Ezzel egyidőben a szlovák autonómisták Hlinka vezetésével bátorítást kaptak arra, hogy lépjenek fel Prága és a csehszlovák állam ellen. Ugyanakkor a cseh agráriusokat sikerült meggyőzni arról, hogy Masaryk elnök és dr. Benes politikája, amely a Franciaországgal és a kisanattal való szövetségen nyugodott, sokkal kevésbé okszerű, mint a Németországgal való szövetség.

A csehszlovák köztársaság belső életében ezzel megkezdődtek a széthuzások. A döntő támadást azonban csak Ausztria anektálása után hajthatták végre Csehszlovákia ellen. Midőn ez egy évvel később Anglia és Franciaország hallgatóságos hozzájárulásával bekövetkezett, a nemzet szocialista Németország egy csapásra két előnyhöz jutott:

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Emigránsok, menekültek

A HICEM ELHÁRIT MINDEN FELELŐSÉGET A RENDEZETLEN KIVÁNDORLÁSÉRT. A „Caribia“, „Königstein“, „Conte Grande“ és a „San Martin“ hajókon elindult emigránsok tragikus sorsa az egész világon nagy részvétet keltett. Különösen a Caribia és Königstein utasainak rettenetes elményei, azok a kísérletek, amiket Trinidadban, Barbadosban, Hondurasban, Angol-Guyanában, stb. tettek a partraszállás irányában, mely kísérletek meghiusultak, nemcsak a sajtóban foglaltak el hosszú hasáboakat, hanem az angol parlamentben is interpelláció tárgyát képezték.

Hogy véget vessenek bizonyos utazási ügynökségek visszaéléseinek, amelyek kétségbeesítő helyzetekbe sodorják az emigránsokat, a HIAS-ICA-Emigration-Association (HICEM) a nagy zsidó szervezetekkel, az amerikai Jointtal, az ICA-val és a Council for German Jewryvel való meg egyezés alapján értekezletet tartott a nagy hajózási vállalatok és utazási irodák vezetőivel. Az értekezlet folyamán nyilatkozatot olvastak fel, mely leszögezi, hogy a zsidó szervezetek a jövőben minden erkölcsi és anyagi felelősséget elhárítanak azokért a következményekért, a fentiekhez hasonló transzportokból, valamint olyan emigráns üzemekből származnak, amelyek nem rendezett feltételek között mennek végbe.

A „KEPO“ HAJÓ UTASAINAK TRAGIKUS SORSA. Néhány héttel ezelőtt jelentették Konstanccából, hogy a Kepo nevű hajó, amely Panama zászlója alatt hagyta el a román kikötőt 780 utassal, viharba sodródott és eltűnt. Később megcáfolták ezt a hírt ugyancsak Konstanccából, amennyiben más hajókok látták a tengeren a Kepot. Ujjabb jelentés szerint a Kepo a napokban érkezett Kréta közelébe, ahol vihar közepette, fűtőanyag nélkül vetődött a parthoz. Vasárnap két görög hajónak sikerült megközelíteni a Kepot és a 780 utast, akik között romániai zsidó kivándorlók is vannak, partra szállítani. Még nem tudni, hová fogják vinni a menekülteket.

A SVÉDORSZÁGI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK A MENEKÜLTÉKÉRT. A „Dagens Nyheter“ című lapban Gunnar Josephson, a stockholmi zsidó hitközség elnöke, beszámolót közöl a svédországi hitközségek tevékenységéről, amelyet a menekültek érdekében fejtenek ki. 1933 óta a hitközségek összesen másfélmillió koronát gyűjtöttek össze, ebből 600 ezer koronát az elmúlt év novemberében óta. Ez idő szerint Svédország déli részeiben 300 fiatal emigránsot chaharszártatnak. A fiatalok maximálisan husz hónapig tartózkodhatnak az országban. Ezen kívül 500 gyermeket és 150 felnőtt menekültet részesítettek támogatásban.

AZ OLASZORSZÁGBÓL KIÜZÖTT ZSIDÓK. Miron C. Taylor, az államközi menekültügyi bizottság amerikai alelnöke és Roosevelt elnök bizalmas embere, Olaszországban járt, majd onnan Londonba utazott, ahol tárgyalásokat folytatott az Evian-bizottság vezetőivel, az olaszországi zsidó menekültek és kiűzöttek ügyében. Taylor pénteken visszautazott Amerikába, hogy jelentést tegyen Roosevelt elnöknek a menekültek helyzetéről.

Franciaország

LUCIEN LÉVY-BRUHL, A NAGY FRANCIA ZSIDÓ FILOZÓFUS HALÁLA. Nyolcvankét éves korában párizsi lakásán elhunyt Lucien Lévy-Bruhl, a híres francia zsidó filozófus és szociológus. A nagy francia lapok hasábos cikkeiben emlékeznek meg a nagy halotról. A Temps többek között a következőket írja:

„Lucien Lévy-Bruhl halála nagy rést ütött a francia filozófiában. De nemcsak a francia, hanem a nemzetközi filozófiában is, mert Bruhl neve és tekintélye tulszárnnyalta Franciaországot, sőt magának a filozófiának a határait is. Az ő munkái feleletet adnak korunk leglényegesebb kérdéseire és joggal mondhatjuk, hogy jelentős mértékben hozzájárult az emberi öntudatról alkotott elképzelések kibővítéséhez és új horizontokat nyitott meg ebben a tekintetben.“

Lucien Lévy-Bruhl 1857-ben született Párizsban. Legelső sorban Németország és Anglia erkölcsi és politikai eszméi iránt érdeklődött. Első írásai „L'Allemagne depuis Leibnitz“ és „La philosophie de Jacobi“. 1894-ben jelent meg nagy műve „Auguste Comte-ról. 1899-ben a Sorbonne tanára lett. Mint a „Revue Philosophique“ főszerkesztője nagy befolyást gyakorolt az utóbbi évtize-

dek francia gondolkodóra. Lévy-Bruhl pozitívizmusának megfelelően kollektivistá és kozmopolita volt és egész érdeklődése egy szilárd társadalmi erkölcs megteremtésére irányult. A modern szocialista mozgalmak is sokat merítettek szociológiai és erkölcs-tani írásaiból. Jean Jares-hez meleg barátság fűzte. Napi politikával nem foglalkozott, csak a Dreyfuss-affér idején harcolt az igazság győzelméért. A zsidóság iránti beállítottsága pozitív volt és azt vallotta, hogy gondolatvilága a zsidó eszmék vonalán halad.

Palesztina

1938-BAN 12.868 LEGALIS ZSIDÓ BEVÁNDORLÓ TELEPEDETT LE PALESZTINÁBAN. A kormány hivatalos statisztikája szerint 1938-ban 15.263 bevándorló jött Palesztinába, ebből 12.868 zsidó volt. 1937-ben 12.475 volt a bevándorlók száma, 10.536 a zsidó bevándorlóké.

Az 1938-as zsidó bevándorlók közül 1753 mint kapitalista jött az országba és fejeként minimálisan ezer fontot hozott magával. 1937-ben 1200 körül mozgott a tőkés bevándorlók száma. A munkás kategóriából 2573 zsidó vándorolt be (1937-ben 1869 volt

a számuk). A bevándorlóknak a fele Németországból és Ausztriából jött, míg a harmadik helyen Lengyelország áll.

CHANITA-BÉLYEGEK PALESZTINÁBAN. Chanita elfoglalásának első évfordulója alkalmából Chanita-bélyegeket bocsátott ki a Keren Kajemet. Március havában az összes zsidó intézmények, zsidó vállalatok és igen sok magános is Chanita-bélyeggel látta el levelezését.

ZSIDÓ FÖLDVÁSÁRLÁSOK 1938-BAN. A kormány hivatalos kimutatása szerint 1938-ban 27.280 dunam földet adtak el zsidóknak az arabok, 174.551 fontért. A Keren Kajemet kimutatása szerint a zsidó nemzeti alap az 1936-os zavargások óta 1938 végéig 60 ezer dunam földet vásárolt meg, amelyen 28 új zsidó kolónia létesült.

A PALESZTINAI ZSIDÓ IFJUSÁG. A Davar című munkás napilap kimutatást közöl a palesztinai zsidó ifjúsági szervezetekről. Eszerint 18 zsidó ifjúsági szervezet működik az országban, amelyeknek 26.400 tagja van, az ország fiatalosságának 68.826 lélekszámából.

Select Mozgó

MA, SZERDÁN KIVALÓ VIGJÁTEK PREMIER!

Fred Astaire, Ginger Rogers

fenomenális táncospár ismét együtt lép fel:

AMANDA

minden eddigit felülmuló zenés vigjátékukban, melynek zenéjét

Irving Berlin

(ALEXANDER RAGTIME BAND szerzője szerezte.)

Románia kereskedelmi kapcsolatai az egykori Csehszlovákiával

Deficités volt Csehszlovákia felé az ország külkereskedelmi mérlege

Bucuresti, március 21. A legutóbbi csehszlovákiai események miatt átmenetileg némi szünet állott be az egykori Csehszlovákia területével kapcsolatos árucserforgalmunkban. Amint ismeretes, a román-cseh külkereskedelmi egyezmény meghosszabbítására vonatkozó jegyzőkönyvet néhány nappal a román delegáció Prágában és ez a meghosszabbítás — amely a szeptemberi csehszlovákiai eseményeknek megfelelően módosította az addig érvényben volt egyezményt — reális alapokra helyezte a két állam közötti külkereskedelmi összeköttetést. A román kormány és Banca Națională ezt a módosított egyezményt kívánták fenntartani a történelmi Csehszlovákia területével és ezzel magyarázható az is, hogy úgy a nemzetgazdasági minisztérium, mint a Banca Națională, minden különösebb formalitás nélkül, a Csehszlovákiára kiadott importengedélyeket Németországból történő importra is érvényben levőnek tekintti.

A Csehszlovákiával megkötött egyezményeink

Csehszlovákiával érvényben volt külkereskedelmi egyezményünket legutóbb 1938 novemberében, illetőleg 1939 március 10-én módosították utóljára és eme két egyezmény szabályozta az árucser és fizetési forgalmat. Ezenkívül érvényben volt Csehszlovákiával az állategészségügyi egyezmény, a turistaforgalomra vonatkozó egyezmény (amelynek keretében a fürdőügyi átutalások is szabályozva voltak), ugyancsak a vízumdíj mérsékléséről szóló egyezmény is. Mindezek közül egyeseket a német hatóságok most nem tartják érvényben levőnek, mivel Németországgal hasonló egyezményeink nincsenek, vagy más formában vannak meg.

Külkereskedelmi forgalmunk Csehszlovákiával az utóbbi években

A román-csehszlovák külkereskedelmi forgalomban árucser forgalmunk az utóbbi hat esztendőben majdnem mindig passzív volt, ami a csehszlovákiai hadianyagrendel-

sekkel magyarázható. A hivatalos statisztikák szerint Csehszlovákiával szemben külkereskedelmi mérlegünk a következőképpen alakult:

év	importunk (millió lejben)	exportunk (millió lejben)	egyenleg
1933.	1.155,3	679,1	minus 476,2
1934.	1.312.-	741,2	minus 750,8
1935.	1.408,3	990,4	minus 417,9
1936.	1.448,8	1.527,8	plus 79.-
1937.	3.266,7	2.589,9	minus 676,8
1938.	2.425,7	2.057,4	minus 368,4

A fentiek szerint csak az 1936. évben volt aktív külkereskedelmi mérlegünk, míg a többi évben passzív volt. Egyébként a külkereskedelmi forgalmunk az utóbbi években nagy mértékben emelkedett.

A külkereskedelmi mérlegünk alakulásában most nagy változások következnek be. Ugyanis a csehszlovák területtel kapcsolatos importban elmaradtak a hadianyagszállítások, viszont a Németországhoz csatolt csehszlovák területeknek petroléumunkra és agrártermékeinkre változatlanul szükségük van. Mivel a külkereskedelmi mérlegünk Németországgal szemben is passzív volt, az 1938. évi adatok alapján Németországgal szemben nagy passzívumra lenne kilátásunk, amit a következő adatok mutatnak:

	Importunk (millió lejben)	Exportunk (millió lejben)
Németországgal	6.877,3	5.699,2
Csehszlovákiával	2.425,7	2.057,4
Összesen	9.303.-	7.756,6

A fentiek szerint a Csehszlovákiával legnagyobbodott Németországgal szemben cca másfél milliárd lejes passzívumunk mutatkozott az 1938. évi folyamán. Mivel a volt csehszlovák területeknél importunk előreláthatólag csökkenni fog, változatlan export esetén a külkereskedelmi passzívumunk is csökkenni fog. Mindezekhez azonban szükséges a Németországgal fennálló külkereskedelmi egyezményünk módosítása, amelyenél a megváltozott helyzet és a németek külkereskedelmi kívánságai nagy változásokhozhatnak.

Délisark-vidéki viszály Németország és Norvégia közt

A norvég kormányzat ez év január 14-én királyi határozattal okkupálta az afrikai kontinensre néző délsarkú szárazföldet, az úgynevezett atlanti szeptort a 20. nyugati és a 45. keleti hosszúsági fok közt. Az Antarktisz — Délisarkvidék, — ez utolsó gazdátlan területének birtokbavételével a norvég kormány meg akarta előzni, hogy Lincoln Ellsworth az Egyesült Államok számára, vagy pedig, hogy a „Schwabensland-expedició“ a német birodalom számára vegye birtokba az említett területet.

A norvég kormány elhatározása nemzetközi bonyodalmakra vezetett. Előbb Lincoln Ellsworth jelentette, hogy felfedezett néhány 100.000 négyzetkilométernyi új földet, melyet „Elisabeth-Land“-nak nevezett el és amelyet az Egyesült Államok számára birtokba vett, bár nagyobb részben olyan területről van szó, melyet a norvégok már régen felfedeztek, sőt, amelyet térféleg is pontosan fölmértek.

Most pedig az ismert sarkkutató és repülő, Ritscher kapitány vezetése alatt álló német „Schwabensland-expedició“ jelenti, hogy a Déli sarkvidék egy 350.000 négyzetkilométernyi nagy szárazföldi területet fedezte fel és fényképezte fel mérték. Az expedíció ezidőszent uton van hazafelé és egyik közözzött nyilatkozatában kétségbevonja a januári norvég okkupáció jogosságát, azt állítja, hogy Norvégország hatalmas földterületeket vett birtokba, amely területeket kizárólagosan németek fedeztek fel.

A nagy feltűnést keltett nyilatkozattal szemben Halfdan Koht novög külügyminiszter nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a németek által felfedezett és igényelt területet a norvégok már előttük felfedezték és fényképekkel fel is mérték. Ha német oldalról azt állítják, hogy a norvég okkupáció olyan időpontban történt, amikor a „Schwabensland-expedició“ a helyszínen a mérési munkálatokkal volt elfoglalva, ez az állítás csak tévedésen alapulhat. A „Schwabensland“ december 17-én hagyta el a méréseket s így aligha kezdhetette el a méréseket január 14-én. A legkisebb kétség sem foroghat fen abban az irányban — jelentette ki a miniszter —, hogy a királyi határozat kihirdetésének napjára a birtokba vett terület egyedül csak a norvégok fedezték fel és kutatták át. A királyi határozat kifejezetten hivatkozik Lars Christensen cethalász expedíciójára és Wideroé hadnagy 1929—30-ban és 1936—37-ben vezetett mérési repüléseire is. Ők azok, akiknek munkája révén a Délisark-vidéki szárazföld ezt a részét ma jobban ismerik, mint az Antarktisz legtöbb más vidékét.

Sulyos autószerencsétlenség a szamosfalvai vámnál

Cluj, március 21. Hétfőn este 11 óra tájban sulyos gépkocsiszerencsétlenség történt a Regele Carol II ut végén levő szamosfalvai vámnál. A 944-es rendszámú kolozsvári magánautó, amely nagy sebességgel Szamosfalva irányába igyekezett, összeütközött a 435-ös kolozsvári autótaxival. Az összeütközés következtében mindkét gépkocsi utasai sulyos sérüléseket szenvedtek. A magánautóban, amely egy kolozsvári orvos tulajdona, az orvos és két hölgyutast foglaltak helyet. A két hölgyet az orvos Kolozsváron vette fel gépkocsijára, hogy a szamosfalvai telepen levő lakásukra hazavigye őket. Amikor a gépkocsi a vámsorompó közelébe ért, az utast közepén váratlanul szembetalálkozott az ugyancsak nagy sebességgel jövő autótaxival.

A karambol elkerülésére már nem volt mód. A két gépkocsi egymásnak rohant és az összeütközés annyira heves volt, hogy a járművek az uttest egész szélességében egymásnak szaladtak. A szanaszét repülő ablaküvegszilánkok sulyosan megsebesítettek mindkét hölgyutast, akik eszméletlenül kerültek el a kocsi mélyén. Az összeütközés zajára elősiető vámtisztviselő azonnal értesítette a mentőket, akik a sebesülteket beszállították a sebészeti klinikára. Csodálatos véletlen folytán, a magánautó utasai és az autótaxi sofőrjei sértetlenül kerültek ki a rendkívül sulyos karambolból.

A gépkocsiszerencsétlenség ügyében a II. kerületi rendőrség indított vizsgálatot.

— Megkezdődött Bucurestiben a kőbor kutyák kiirtása. Bucurestiből jelentik: A fővárosban elszaporodott és a veszélyes terjesztő kőbor kutyák kiirtása megkezdődött. Az utcákon sztrichinél megmérgezett huszarabokat szórtak el, hogy a kőbor kutyákat kiirtsák.

Fondat: 1887. Alapított: 1887.

Használjunk

Beck-kávét

BECK fabrica de Cafea VALEA LUI MIHAI.

HIREK

— Ünneplés keretek között kezdődött meg Kolozs megyében az Őfelsége által adományozott ekék kiosztása. Az Őfelsége által a földművelő nép részére adományozott ekék kiosztása megyénkben kezdődött meg Szászfenek, Szentpál, Zombor, Almászentmihály, Almászentkirály, Solyomkő, Gorbó, Drág, Egeres, Nagyesküllő, Kistopa, Petrind, Sárd, Kisesküllő Szucság, Kajántó és Mihaiseti községekben. Huszonegy ekét osztottak ki az Őfelsége által e célra ajándékozott 1123 ekéből. Az ünnepeken Manole Enescu ezredes prefektus is részt vett, aki hálával emlékezett meg Őfelségének az ország népe iránt tanusított szeretetéről.

— Bizottságot küldtek ki Máramaros megye három községébe a zsidó állampolgárságok felülvizsgálására. Szatmárról jelentik: A szatmári kereskedelmi és iparkamara bizottságot küldött ki Máramaros megye három nagyközségébe. A bizottság feladata, hogy eleget téve az új cégbejegyzési törvény rendelkezéseinek, minden zsidó kereskedőnek felülvizsgálja végleges állampolgársági igazolványát és átvegye annak egyik, hálalag lemasolt hitelesített példányát. A bizottság a következő sorrendben járja be a községeket: Március 26-án délelőtt Bors, március 26-án délután Felsővisó, március 27-én délelőtt Leordina. A környékbeli falvak zsidó kereskedőinek szintén ezalkalommal kell végleges állampolgársági igazolványuk másolatát, az eredetivel együtt, a bizottság előtt bemutatni.

— Nagy vihar a Fekete tengeren. Bucurestiből jelentik: Tegnap a Fekete tengeren és a Földközi tengeren nagy vihar dühöngött. A constantai kikötőbe nagyrészt sérülten futottak be a tengeren kintrekedt hajók. Az angol zászló alatt közlekedő „Orlow” nevű személyszállító hajót a vihar súlyosan megrongálta, olyan erővel zuzva össze egy belső hajóhidat, hogy a hajó bordái betörték és a víz behatolt a hajó belsejébe.

— Súlyos baleset a ploesti állomáson. Bucurestiből jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a ploesti állomáson, melynek áldozata Chevrescan Axente vasuti fékező. A fékező a már mozgásban levő vonatra akart felszállni, de megcsuszott és a lépcsőfokról a vonat kereké közé esett. A szerencsétlen embernek több bordája összetört és egyik lábát levágták a vonatról.

— Borzalmas apagyilkosság egy Ploesti melletti községben. Bucurestiből jelentik: Borzalmas apagyilkosság volt a Ploesti közelében levő Baicovi községben. Ileana Zaharia 18 éves leány, eddig ismeretlen okokból, több fejszecsapással megölte 58 éves édesapját, Costica Zahariát. A leány a gyilkosság után eltűnt és a csendőrök a falu határában elfogták. A rendőrvizsgálata szerint a leány már az első fejszecsapással megölte édesapját, azután azonban még többször rásújt. Az elvetemült leányt a község lakossága meg akarta lincselni és a csendőrség a tömeg haragjától csak a legnagyobb erőfeszítésekkel tudta megmenteni.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélféldalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Szigorúan ellenőrzik a gépkocsivezetői engedélyeket. Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrség közlekedési osztálya általános ellenőrzést tartott, amelynek során felülvizsgálják a gépkocsik közlekedési engedélyt. Több sofőrnél nem találtak engedélyt, míg az egyiknek hamis engedély volt. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, mert az a feltevés, hogy az országban hamisító banda működik, amely jőpénzért igazolványokkal látja el a sofőröket.

— Héber tanfolyam. A Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári csoportja a Haggibbor sportegyesület aktív és pártoló tagjai számára héber tanfolyamot rendez. A kezdők számára rendezendő tanfolyamra jelentkezni a Haggibbor titkárságában (Str. Iuliu Maniu 2 szám, II. emelet) minden nap este 6-tól 8 óráig lehet. Ugyanitt közlik a tanfolyam beosztását és kezdetének időpontját is.

— A nagykarolyi rendőrség kiadta megrendelőnek a postafelügyelő által lefoglalt szegárut. Nagykarolyból jelentik: Jelentette az Uj Kelet, hogy a nagykarolyi rendőrség egy postafelügyelő intézkedésére lefoglalt egy vagon vaszeget, mert az áru nem postán, hanem vasuton érkezett Nagykarolyba. A kereskedelmi testületet közbenjárására a rendőrség kiadta a lefoglalt szegárut.

Bornemisa főpolgármester rendelete az élelmiszerek felhalmozása és az áruuzsora letörésére

Csak bejegyzett sütőiparosok hozhatnak forgalomba kenyereket

Cluj, március 21. Az uzoratórvény szigorú rendelkezéseket tartalmaz mindazok ellen, akik élelmiszerekkel meg nem engedett módon üzérkednek, vagy azok tápértékét idegen, vagy értéktelen anyag hozzáadásával gyöngítik.

Szabályozza a kenyér és kenyérműek sütését és forgalombahozását is, nemkülönben azt is, hogy mézszárszékekben bivalyust csak abban az esetben lehet forgalomba hozni, ha annak bivalyhus jellegét látható helyen feltüntetik. E szigorú rendelkezések ellenére is, többször előfordult, hogy az uzoratórvény betartásának ellenzésével megbízott közegek meg nem engedett visszaéléseket, vagy szabálytalanságokat állapítottak meg. A visszaéléseknek és szabálytalanságoknak megakadályozása érdekében dr. Bornemisa polgármester rendeletet adott ki, amely a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„A város tanácsa által már közzétett hirdetmény szerint, elsőrendű közszükségleti cikkeket csak a hirdetményben feltüntetett maximális árakon lehet forgalomba hozni. A kicsinyben megállapított árakhoz nem szabad semmit sem hozzá útni.

Maximális árak alatt értendő az az ár, amelyen az eladók, legyenek azok gyárosok, vagy kereskedők, vagy viszontelárusítók, a közszükségleti cikkeket forgalomba kell hozni. Ezeknél az áraknál magasabban nem, alacsonyabb áron lehet árulni. Tilos a kenyeret és kenyérműeket, buza, vagy rozsliszten kívül más őrleményekből előállítani. A földművelésügyi minisz-

ter rendelete értelmében a pékek, csak 1—2—3—4—5 kilós kenyereket hozhatnak forgalomba, házfogyasztásra azonban hat kilogrammnál nagyobb súlyú kenyereket is süthetnek. Azokat a pékeket, akik elárusításra 5 kilogramnál súlyosabb kenyeret sütnék, a fennálló törvények értelmében, kihágás miatt megbüntetik. Elárusításra csak bejegyzett cégek süthetnek kenyeret. Azoknak a sütőiparosoknak készítményeit, akik engedély nélkül hozzák forgalomba, készítményeiket elkobozzák és 3000—5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel büntetik.

Azok a mézszárosok, akik bivalyust hoznak forgalomba, az üzlethelyiségükben elárusításra kerülő bivalyhusra feltűnő helyen ki kell függeszték a bivalyhus megjelölését.

A hirdetmény — és ez most különösen alkalomszerű — figyelmezteti az élelmiszerek eladásával foglalkozó kereskedőket, hogy az élelmiszereknek a forgalomból való elvonása, vagy felhalmozása kihágást képez, amelyet 3 hónaptól 9 hónapig terjedő elzárással és 5000 lejtől 30 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel büntetnek meg.

Ez a hirdetmény éppen kellő időben jelent meg, mert az utóbbi időben egyes élelmiszerek kezdenek eltűnni a forgalomból, így például a cukor már csak korlátozott mennyiségben kapható, mert a közönségnek egy rétege összevásárolta az egész készletet, úgyhogy cukrot már alig lehet az üzletekben kapni, csak a zugkereskedelemben kapható.

Jön a ROYAL slágermozgóba az év legkimagaslóbb filmeseméye!

JEANNETTE MAC DONALD

és NELSON EDDY első modern miliőben lejátszó természetes színészi TECHNICOLOR operettje: TAVASZI SZERENAD.

Nézze meg még ma a „Nagy kőringő” című filmet STRAUSS halhatatlan waltzereivel.

— Az Ellenőr, Tóth Sándor lapja vezető helyen a zsidókérdésről közöl két érdekes hozzászólást. Az Ellenőr új száma a megszokott nivós, tartalma változatos és érdekes. Az új számból kiemeljük az alábbi cikkeket: Marót Sándor: A falu rossza bukása. Helyszíni közvetítés a nagyenyedi feyházról, Adorján Péter: Egy évvégi jelentés. Biró János: Miniaturák. Ma mindenki regényt ad ki. Az igazi mágnás, László Béla: Menekülés, Kendi Tibor két nagybányai riportja. A megváltott zilahi kórházigazgató. Új köntöst kapott a nagyváradi színház. Kiknek a nevére szólnak a budapesti színházengedélyek, Bakos Aladár: Börtönriport, stb. A lap közigazgatási rovata informál a legutóbbi napok közgazdasági eseményeiről. Az Ellenőr kapható az egész országban, Magyarországban és az utódállamokban.

— Bombaszilánk, légnyomó, és törmelék ellen nyújt biztonságot az angol légvédelmi kunyhó. Londonból jelentik: A polgári nemzetvédelem minisztere, Sir John Anderson szerdán az alsóházban behatárolt ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a polgári lakosság légvédelmi céljaira való biztosítása érdekében tett. Visszautasította azokat a szemrehányásokat, hogy az újonnan berendezett úgynevezett légvédelmi kunyhók nem felelnek meg a célszerűség követelményeinek. Eppen ellenkezőleg, teljes biztonságot nyújtanak bombaszilánkok, légnyomó és leomló törmelék ellen. A légvédelmi kunyhókat alaposan kipróbálták s ez az újrendszertől védelmi eszköz minden kívánalomnak megfelel. A kormány most hozzáfogott a pincék kihasználásához s az egész országban megkezdődött a pincék légvédelmi használatosságának felülvizsgálása. A polgári légvédelmet általában néve a spanyol polgárháború során szerzett tapasztalatok alapján szervezik meg.

— Tűz a saint clouidi filmgyárban. Párizsból jelentik: A saint clouidi filmgyárban rövidzárlat következtében tűz ütött ki. Egy munkás meghalt, három munkás súlyosan megsebesült. A kár meghaladja a kétfélmillió frankot.

— Meghalt Nicolae Maxim, a Viitorul volt igazgatója. Bucurestiből jelentik: A bucuresti sajtó nagy fájdalommal parentálja el Nicolae Maximot, a román politikai élet kimagasló egyéniségét, a román sajtó nagy halottját. Az elhunyt Iasinak volt prefektusa, az egészségügyi minisztérium államtitkára, többször képviselő és szenátor. Maxim Nicolae kiváló újságíró volt, legutóbb a Viitorulnak volt az igazgatója.

— Atlantis és a zsidók. Rómából jelentik: A milánói Seculo Sero nevű lap hosszú, tudományos hangú cikket közöl, amelyben azt bizonygatja, hogy a zsidók nemcsak hogy nem európai, de nem is ázsiai, sőt nem is afrikai származásúak, hanem az elsüllyedt hatodik világrészről, az Atlantisról erednek. A tanulmány állítolag ókori eredetű mondákra és szájhagyományokra alapítja különös megállapítását.

— Repülőbélyegkötelesek a CFR-nek adott számlák és nyugták. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága körrendeletben utasította alantasszerveit, hogy az új repülőbélyegtörvény értelmében minden üzleti megállapodás vagy minden bélyegköteles irat, amelyet a CFR üzleti megállapodás értelmében kereskedővel, iparossal, vagy magán személlyel köt, repülőbélyegköteles, még abban az esetben is, ha ezen iratok, számlák, vagy megállapodások kincstári bélyeg alól mentesek is. Így tehát minden számla, nyugta, bordero, amelyet a CFR-nek benyújtanak, repülőbélyegkötelesek alá esik.

Nagyváradon a Carmel ort. kóser étterem

(Bul. Regele Ferdinand 3, Heymann-udvar, telefon 1400) a né. közönség rendelkezésére áll. Fővárosi nivó. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. — Esküvők és bankettek rendezését vállaljuk.

Nagyvárad és Biharmegye egyetlen zsidó ortopéd- és gyermekcípő specialista

Kohn István
bélvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1. Dr. Balláné kalapszalonnal mellet.

— Izgatási vád a kéményseprési szabályrendelet miatt. A múlt év tavaszán Richard Filipescu volt polgármester jelentős mértékben felemeltette a kéményseprési díjakat és házi kezelésbe vettette a kéményseprést. Erre vonatkozólag szabályrendelet is dolgozott ki, amely nagy feltűnést keltett a város lakossága körében, mert az intézkedés új, jelentős terhet jelentett. Minden fórumon megindult a harc, egyrészt az érdekelte képviselők, másrészt a város lakossága, így a Háztulajdonosok Szövetsége között, amely elkészítette a régi rendszert, a régi kéményseprési illetékeket tartotta életben, de a kéményseprés továbbra is házi kezelésben maradt. Richard Filipescu polgármester annak idején a katonai törvényszékhez feljelentést adott be Botos János, a Háztulajdonosok Szövetsége főtákará ellen, aki állítolag arra szólította fel a lakosságot, hogy ne fizessen illetéket, mert a szabályrendelet törvénytelen. A vád tanuja, Platsintár János, a Katona gőzsütőde cégvezetője, aki a vádirat szerint állítolag tanuja volt az izgatásnak, elmondja, hogy nem is ismeri Botos Jánost, soha sem beszélt vele. Kihallgatva a katonai törvényszék dr. Bornemisa Sebastian polgármestert, aki a következőket mondotta: Az előző által készített kéményseprési szabályrendelet a maga rendelkezéseiben izgatja fel a város közönségét. Nem tudok arról, hogy a Háztulajdonosok Szövetsége valaha is izgatott volna a törvények ellen. Én magam a Háztulajdonosok Szövetségét igen nagyra becsülöm és mint polgármester állandóan együttműködöm ezzel a kitűnő intézménnyel. Botos Jánost igen jól ismerem, rendes, korrekt embernek és nem tartom képesnek arra, hogy a törvény ellen izgatott volna. A tanúkijhallgatás után Barbu örnagygyűlés emelkedett szólásra és a vádlott felmentését kérte. A katonai törvényszék rövid tanácskozás után felmenti a vádlottat a vád és annak minden következménye alól.

— Amnesztiát kapott a tiltott könyv behozatala miatt elítélt kolozsvári rendfőnök. Tiltott könyv behozatala miatt indított eljárás a mihézai csendőrség Trefán Leonard ferencrendi rendfőnök ellen. A rendfőnöknek ugyanis a múlt év április 5-én házkutatást tartottak, melynek során könyvtárában egy „Eltört fátyka” című verseskötet akadtak, mely a tiltott könyvek között szerepelt és állítolag irredenta verseket tartalmazott. Az ügy a VI. hadtest katonai törvényszéke elé került, mely tegnap tartotta meg a tárgyalást. A távollévő Trefán Leonard védelmét dr. Bartha Ignác látta el, aki azt fejtette, hogy a könyv behozatala nem bizonyult rá a rendfőnökre. És bár a könyvtárában találták meg az inkriminált kötetet, az még csak fel sem volt vágva, tehát nem is olvashatták. A katonai törvényszék — dr. Barbu Alexandru katonai vezetőügyész kérésére — az idevonatkozó amnesztjarendeletet alkalmazta a szerzetes főpappal szemben.

— Kérelem a jósziú emberekhez. Wolf-léb Jónás nyolcgyermekes, teljesen munkaképtelen zsidó hadirokkant, a közelgő husvét ünnepek alkalmából kéri a jósziú embereket, segítsék nagy nyomorban sanyalódó családját. Címe: Iclodul-Mare. Jud. Somes.

— Convocare. Actionarii firmei Spf S. A. pt. Exploatare Forestiera sunt invitati a lua parte la adunarea generala ordinara, care va avea loc in 31. Martie 1939., orele 9 a. m. la sediul societati in Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34., cu urmatoara ordine de zi: 1. Raportul consiliului de administratie si al comitetului de cenzori. 2. Prezentarea bilanțului si a contului de profit si pierdere incheiate la 31. Decembrie 1937. si 31. Decembrie 1938. 3. Descarcarea consiliului de administratie si a comitetului de cenzori. 4. Raportul lichidatorilor. 5. Eventuale propuneri. Spf S. A. pentru Exploatare Forestiera Cluj. Bilanț incheiat la 31. Dec. 1937. Active: Cassa 199028. Marfuri 225.315. Ct. curente 718.334. Pasive: Ct. curente 974.421. Capital social 100.000. Profit 1935/36. 15.563. Sold 52.693. Total: 1.142.677. Cont profit si pierdere. Debit: Chelt. generale 263.593. Investitii 60.282. Aranjament 22.569, sold 52.693. total 399.137. Credit: Marfuri 399.137 total 399.137. Tabloul de situatie incheiat la 31. Dec. 1938. Active: Cassa 151.845. Ct. curent — sold 31.957, total 183.802. Pasive: Ct. curent 15.546. Capital social 100.000. Ct. profit 1936/37 68.256, total 183.802. Cont profit si pierdere. Cheltuieli 82.586, total 82.586. Ct. marfa 50.629, sold 31.957, total 82.586.

Negyv nyilatko

partii vezérekkel. Politikai telennek tartják, hogy n part jóva fogja hagyni azo seket, amelyeket az angol európai eseményekkel kapcsolított.

Acélsorompó N Páris, március 21. A f ken foglalkozik az angol kái tárgyalásaival. Alta ményt szögezik le, hogy A pai államokat bevonva, a Németség terjeszkedése sorompó a Balti tengertől gyalna.

Surich párizsi szovjetore ben az ügyben már hossz máciai tárgyalásokat folyt kormánnyal, mint a Pár többi államok követeivel. ben diplomáciai körkbe tulajdonitának ugy Román ország magatartásának is Visszatérés a koll A Jour szerint Németo összes nagy- és kishatal mert ezek valamennyien.

London, március 21. ség Halifax külügyminis mentálva megállapítja, h fontosabb passzusa anna volt, hogy a nemzetek kö társra vannak egymással ve. Ez a gondolat képez nemzetközi tárgyalásain mel látható összefogás lett államok között és Anglia áll. Az angol kö utóbbi napok során me történt. Parlamenten kör meg hangsúlyozni, hogy teki beszédében az egész zéseinek adott kifejezést tekintet nélkül.

A Reuter-ügyműködés hiv eménye ezután a követk „Ami a legutóbbi köz nyeket illeti, az angol foglala egyre inkább k érkeztettek tartják az idő határozott magatartást v még fontosabb, teljesen kormány minden irányu ment összes, tehát ugy ellenzéki tagjai támogatn

Végleg el van telődés politiká

London, március 21. A rint az engesztelődés p temetettnek lehet tekint koalicio megteremtésének ma az angol közvélemény

A Times szerint az ang folytatja tanácskozásait nyokkal.

A kérdés az, hogy vajit konferencia inkább sz ügyét, mint a diplomá folytatása Anglia, Fra ország és Lengyel

A Daily Telegraph szükségesnek tartják, h bodásának elkerülése érdekében hatalmak minél közatot tegyenek, bejel ági rendszert, amely a kölcsönös támogatásán a 48 órán belül me

A Daily Express szeri értelműséget nélkülözö renniök az összes nem zembe akarnak szállni kísérletekkel.

Az angol kormány t ez a nyilatkozat az elköv megtörténik.

A legkisek

A News Chronicle szeri nyugateurópai és a k európai nemzet összefogó vintézkedés volna, amé Führer bármely újabb az adott viszonyok közz zni, hogy helyrehozza A legkisebb ingadozás a átokat és ellenségeket.

Negyvennyolc órán belül nyilatkoznak a hatalmak

(Első oldali cikkünk folytatása.)

partii vezérekkel. Politikai körökben kétségbeesésnek tartják, hogy mindkét ellenzéki párt jóvá fogja hagyni azokat az intézkedéseket, amelyeket az angol kormány a közép-európai eseményekkel kapcsolatosan fogantatott.

Acélsorompó Németország ellen
Párizs, március 21. A francia sajtó élén az angol kormány külpolitikai tárgyalásaival. Általában azt a véleményét szögezik le, hogy Anglia a kelet-európai államokat bevonva, acélsorompót akar Németország terjeszkedése elé állítani. Ez a sorompó a Balti tengertől a Fekete tengerig nyúlna.

Surich párizsi szovjetorosz nagykövete ebben az ügyben már hosszabb idő óta diplomáciai tárgyalásokat folytat ugy a francia kormánnyal, mint a Párizsban akreditált többi államok követeivel. Ebben a kérdésben diplomáciai körökben nagy jelentőségű tulajdonítanak ugy Románia, mint Lengyelország magatartásának is.

Visszatérés a kollektív biztonsághoz
A Jour szerint Németország eljárása az összes nagy- és kishatalmakat összefogta, mert ezek valamennyien fenyegetve érzik

A nagy összefogás

London, március 21. A Reuter ügynökség Halifax külügyminiszter beszédét kommentálva megállapítja, hogy a beszéd legfontosabb passzusa annak kihangsúlyozása volt, hogy a nemzetek kölcsönösen támogatásra vannak egymással szemben kötelezve. Ez a gondolat képezi az utóbbi napok nemzetközi tárgyalásainak kulcsát. Szemmel látható összefogás történt a fenyegetett államok között és a mozgalom élén Anglia áll. Az angol közvéleményben az utóbbi napok során mélyszéles változás történt. Parlamenti körök nem szűnnek meg hangsúlyozni, hogy Chamberlain pénteki beszédében az egész angol nemzet érdekeinek adott kifejezést, pártállásra való tekintet nélkül.

A Reuter-ügynökség hivatalos jellegű közleménye ezután a következőket mondja: „Ami a legutóbbi közép-európai eseményeket illeti, az angol közvélemény állásfoglalása egyre inkább kikristályosodik. Elérkezettnek tartják az időt arra, hogy Anglia határozott magatartást vegyen fel és ami még fontosabb, teljesen bizonyos, hogy a kormány minden irányu akcióját a parlament összes, tehát ugy kormánypárti, mint ellenzéki tagjai támogatni fogják.

Végleg el van temetve az engesztelődés politikája

London, március 21. Az angol lapok szerint az engesztelődés politikáját végleg eltemetettnek lehet tekinteni. A biztonsági koalíció megteremtésének politikáját helyesli ma az angol közvélemény.

A Times szerint az angol kormány tovább folytatja tanácskozásait az érdekelt kormányokkal.

A kérdés az, hogy vajon egy nemzetközi konferencia inkább szolgálja-e a béke ügyét, mint a diplomáciai tanácskozások folytatása Anglia, Franciaország, Oroszország és Lengyelország között.

A Daily Telegraph szerint Londonban szükségesnek tartják, hogy a helyzet súlyosbodásának elkerülése érdekében az összes érdekelt hatalmak minél előbb közös nyilatkozatot tegyenek, bejelentve az új biztonsági rendszert, amely az európai hatalmak kölcsönös támogatásán alapszik.

48 órán belül meg lesz a nyilatkozat

A Daily Express szerint egy minden kétértelműséget nélkülöző nyilatkozatot kellene tenniük az összes nemzeteknek, amelyek szembe akarnak szállni a további támadási kísérletekkel.

Az angol kormány tagjai remélik, hogy ez a nyilatkozat az elkövetkező 48 órán belül megtörténik.

A legkisebb ingadozás nélkül

A News Chronicle szerint a két legerősebb nyugateurópai és a két legerősebb kelet-európai nemzet összefogása a legerőteljesebb óvatintézkedés volna, amely csak elképzelhető a Führer bármely újabb akciójával szemben. Az adott viszonyok között gyorsan kell dolgozni, hogy helyrehozzák a múlt tévedéseit. A legkisebb ingadozás arra készítené a barátokat és ellenségeket, hogy kétkedjenek

magukat a német terjeszkedési törekvések által.

A Petit Parisien szerint Németország tulságosan messze ment. A londoni és párizsi német követek elő szóval informálhatják most Hitlert Franciaország és Anglia hangulatáról. A két nagy demokratikus nemzet türelme elfogyott.

Az Epoque szerint kívánatos volna, hogy a béke-koalíció azonnal megalakuljon, mert egyetlen pillanatot sem szabad többé elveszteni. Diplomáciai körökben nemzetközi konferencia összehívásáról beszélnek. Ez megannyi hiábavaló kísérlet után a kollektív biztonság agyoncseppült eszméjéhez való visszatérést jelenti, azzal a különbséggel, hogy nem a világ összes országait akarják összefogni, csupán azokat, amelyek fenyegetve vannak. Valamennyien közös veszedelemmel állnak szemben.

A „Peuple“ szerint a nemzetek nem akarnak egyik a másik után meghalni. Ezért össze kell fogniok és ennek az összefogásnak gyorsan kell megtörténnie.

határozottságukban, akkor, amidőn elérkezik a tettek pillanata.

Nem ígért segítséget a Szovjet?

Moszkva, március 21. A külügyi népbiztoság hivatalos nyilatkozatot adott ki azzal a külföldi sajtóban megjelent hírrrel kapcsolatban, hogy a szovjet-kormány állítólag segítséget ígért nyugati szomszédainak. A nyilatkozat cáfolja a hírt. A nyilatkozat ezután megemlíti, hogy az angol kormány

Lebrun francia köztársasági elnök Londonba érkezett

Párizs, március 21. Kedden délelőtt negyedtízkor Lebrun köztársasági elnök és felesége, Bonnet külügyminiszter kíséretében elindult Londonba, hogy visszaadja az angol királyi pár párizsi látogatását.

Lebrun és kísérete hajón kelt át a La Manche csatornán és 12 óra 55 perckor érkeztek meg Dowerbe. A kikötőben a glouchesteri herceg fogadta a magas vendégeket, aki diszkrét módon, a hajó fedélzetére szállva, üdvözölte a francia köztársasági elnököt és feleségét. Lebrun köztársasági elnök és felesége utaztatók London felé, ahol a Victoria pályaudvaron György király és felesége, számos angol előkelőség, Chamberlain miniszterelnök, Halifax külügyminiszter, valamint a kormány tagjai fogadták.

március 18-ikán arról értesítette a szovjet-kormányt, hogy Németország további előnyulásától kell tartani és éppen ezért Szovjetország tartása készületben segítséget. A szovjet-kormány ekkor azt javasolta, hogy Anglia, Franciaország, Lengyelország, Románia, Törökország a szovjetek együttes konferencián fejték ki álláspontjukat ebben a kérdésben, amikor is tisztázni lehetne a fennálló problémákat. Anglia azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy ilyen konferencia megtartása még korai volna.

Moszkva nem közömbös az eseményekkel szemben

Moszkva, március 21. A Tass-ügynökség jelenti: Az „Izvestia“ mai vezércikkében a közép-európai eseményekkel foglalkozva megállapítja, hogy a szovjet vezetői nem maradhatnak közömbösek a történetekkel szemben. A lap elégtétellel regisztrálja Litvinovnak Berlinhez intézett jegyzékét és megállapítja, hogy e jegyzék nagy nemzetközi fontossággal bír, mert a szovjet állandóan követett külpolitikájából fakadt.

A francia kormány intézkedései

Párizs, március 21. A tegnapi francia minisztertanácsban Daladier miniszterelnök aláírásra bementta Lebrun köztársasági elnöknek azokat a rendeleteket, amelyek a nemzetvédelem fokozásával vannak összefüggésben. Bonnet külügyminiszter részletes jelentést tett az általános nemzetközi helyzetről, a pénzügyminiszter pedig ismertette azokat a pénzügyi intézkedéseket, amelyek eredményeként a nemzetvédelmi intézkedések és hadfelszerelés fokozhatók és amelyeknek megvalósítása érdekében a gazdasági életben számos nagyjelentőségű újítást vezetnek be.

A francia hivatalos lap rendeletet közöl, melynek értelmében minden közsegélyt élvező munkanélküli köteles elfoglalni az állásközvetítő hivatalok által számukra kijelölt helyet a nemzetvédelmi iparban. Ha nem hajlandók ennek eleget tenni, egy évre megvonják tőlük a munkanélküli segélyt. Az állásba lépő munkanélküliek rendes fizetést kapnak.

sasági elnökét és feleségét. Lebrun köztársasági elnök ezután különvonaton folytatja útját London felé, ahol a Victoria pályaudvaron György király és felesége, számos angol előkelőség, Chamberlain miniszterelnök, Halifax külügyminiszter, valamint a kormány tagjai fogadták. Lebrun köztársasági elnök és felesége ezután diszhintón a Buckingham-palotába hajtottak.

Capitol Mozdó

Ma, szerdán premier!
Ismét egy világláger!

ZOLA EMIL

világhírű regénye filmen:

ÁLLAT AZ EMBERBEN

Főszereplő: SIMONE SIMON, aki Amerikából visszatért Párizsba és valami szenzációs tökéletességgel filmre varázsolta ZOLÁNAK remekművét.
Partnere a legnagyobb francia színész: JEAN GABIN.

Uj békét akar Németország?

Berlin, március 21. Göring marsall váratlanul visszatért Olaszországba. Ezzel kapcsolatosan megcáfolták a Reichstag mára való összehívásának és Hitler ugyancsak mára jelzett beszédének híreit.

Göbbels német propagandaügyi miniszter nyilatkozott a sajtó képviselőinek az angol és francia tiltakozó jegyzékkel kapcsolatban. Göbbels kijelentette, hogy London és Párizs hiába tiltakoznak a megtörtént események miatt, azokon változtatni már ugy sem lehet. Sokkal okosabb lenne, ha elejtenék ennek a kérdésnek vitatását, mert az emberiségére való hivatkozás a részükről egyáltalán nem helytálló. Ausztria bekebelezése, a szudeta-vidék megszállása és legutóbb a Cseh-Morva tartományok fölött a protektorátus kiterjesztése vér nélkül történt, Németország jogai erkölcsi és egyéb erejében gyökeresednek. Aki kétségbe vonja ezeket a jogokat, az szembetárlja magát az egész német néppel. A német birodalom uj békét akar, mert mindenképpen el akarja törölni a versaillesi békeszerződés nyomaait. Európának alkalmazkodni kell ehhez a törekvéshez.

Berlin, március 21. Hitler bizalmas tanács-

adóival és az összes fegyvernemek parancsnokaival kedden kétórás tanácskozást folytatott az angol politika megváltozásáról és a Németország ellen fogantatott intézkedésekről.

A németek napirendre tűzik a memeli kérdést

Kaunas, március 21. Kedden délelőtt 11 órakor a litván parlamentbe táviratilag hívták össze a képviselőket. Az ülés, amelyen a memeli képviselők nem jelentek meg, nem volt nyilvános. Kaunasban feszült a hangulat, mert külföldön olyan hírek terjedtek el, hogy a memeli kérdés megoldás előtt áll. Urbsys külügyminiszter váratlanul Kaunasba érkezett és kihallgatáson fogadta a német követet.

Egyetlen cseh hadirepülőgép sem kerül német kézre?

London, március 21. A Daily Express azt a hírt közli, hogy többszáz cseh hadirepülőgép a német csapatok bevonulása előtt elhagyta Csehszlovákiát és Lengyelországba, Jugoszláviába és Szovjet-Oroszországba repült. A lap tudni véli, hogy egyetlen

cseh hadirepülőgép sem került a németek kezére. Ugyancsak a Daily Express ugy tudja, hogy a legfontosabb gyártási terveket is magukkal vitték.

Idegen légió a Csehszlovákiából elmenekült cseh katonákból

London, március 21. Prhala tábornok, hírszerint, a Csehszlovákia területéről elmenekült katonákból idegen légiót akar megszervezni, ugy szomszédos állam hadseregének keretén belül.

Öngyilkossági statisztika Prágában

Prága, március 21. A cseh távirati iroda hivatalosan jelenti: A prágai rendőrség igazgatósága azokkal a külföldön elterjedt hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint március 15-ike óta Prágában és Csehszlovákiában tömeges letartóztatások történtek, — megállapítja, hogy a letartóztatott személyeket fokozatosan szabadlábra helyezik. A rendőrség megállapítja azt is, hogy március 15-ike óta az öngyilkosságok száma fokozódott.

A prágai rendőrség egyébként 600 személyt tartóztatott le, mint ahogyan letartóztattak a multban is kommunistákat és devizacsempészeket. A prágai öngyilkossági statisztika a következőképpen alakul: Március 14-én 1, 15-én 6, március 16-án 3, 17-én 7, 18-án 5, 19-én 5 és 20-án 4 öngyilkosság. Ezek a számok teljesen megfelelnek a normális öngyilkossági statisztikának.

A pozsonyi zsidó ügyvédek nem folytathatják gyakorlatukat

Pozsony, március 21. Az ügyvédi kamara néhány nappal ezelőtti határozata értelmében március 21-től kezdődőleg a kamara zsidó tagjai nem folytathatnak ügyvédi gyakorlatot. A pozsonyi ügyvédi kamarának összesen 300 zsidó tagja van, akik közül 125 működik Pozsonyban. Mivel Szlovákiában egyelőre még nem vezettek be zsidótörvényt, nem lehet tudni, hogy milyen elbírálás szerint itélik meg valakinek zsidó, vagy nemzsidó voltát. Addig is, mig ilyen törvény életbelép, az ügyvédi kamara azokat fogja zsidóknak tekinteni, akik a kamarába való beiratkozásukkor zsidóknak vallották magukat.

Elkobozták a szlovákiai zsidók autót

Pozsony, március 21. (Rador). A Hlinkagárda parancsnoksága elrendelte az összes gépkocsik elrekvirálását, amelyek a zsidó cégek és a zsidó magánosok tulajdonában vannak.

Cáfolják a magyarországi általános mozgósításról szóló híreket

Róma, március 21. A Stefani-ügynökség jelenti, hogy a párizsi magyar követség megcáfolta az általános magyar mozgósításról elterjedt híreket. Azt is cáfolja a Stefani, hogy csapatokat összpontosítottak volna Magyarország déli és keleti határain. A párizsi magyar követség szerint részleges behívások történtek csupán, azon ezredek kiegészítésére, amelyek résztvettek Ruszinszko elfoglalásában. Ez az akció váratlanul, megfelelő katonai előkészítés nélkül történt.

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

Könyvkötészet munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA
könyvkötészet

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

SPORT

Jól sikerült tornaünnepélyt rendezett a nagyváradi Makkabi

Oradea, március 21. Hatalmas érdeklődés kísérte a Maccabi tornaünnepélyét, mely vasárnap délután a zsidó liceum tornatermében folyt le. Dr. Erdész István szakosztályi elnök megnyitó beszédében éltette az uralkodót, a sport főpatronusát, majd köszönetet mondott azoknak, akik az ünnepély megtartását lehetővé tették. Felvonult a vendég Törökvsé női és férfi tornászcsapata, majd a kék-fehér Makkabisták. Szabadgyakorlatok és szertornázás szerepeltek a programon gazdag változatban, amelyeket a szereplők szabatosan és rendkívül ügyesen végeztek. Igen tetszetősek voltak a Makkabi női csoport modern szabadgyakorlatai. A siker főrszései Trok és Lusztig, a Makkabi csapatok irányítói, akik maguk is artista ügyességű mutatóványaikkal arattak zűgö tapscokat.

Jövőre Párizsban lesznek az asztali-tenisvilág bajnokság versenyei

Kairó, március 21. Az asztali tenisz világbajnoki verseny befejezése után a Nemzetközi Asztali Szövetség ülést tartott. Elhatározták, hogy az 1940. évi világbajnoki versenyt a francia szövetség rendezzi Párizsban, ahol utoljára ezelőtt 7 évvel volt világbajnoki verseny.

Kairóból érkező újabb jelentés szerint a Kolozsvár-Adelstein román pár az asztali-tenisz világbajnokság női párosában nem az első helyen végzett, hanem a második lett. A román pár a döntőbe került, de ott a német Pritzi-Busmann pár 21:19, 21:17, 21:16 arányban legyőzte.

Mi újság a sportvilágban?

Az aradi Hakoah sportegyesület ezévből megalakítja teniszszakosztályát. Az új szakosztály a Gloria teniszpályáin fog működni kifeljéti és a szakosztályba való felvételre jelentkezni a Hakoah sportegyesület elnökénél, Salamon Ignác dr ügyvéd irodájában (Bulv. Regina Maria 10) lehet.

Elmaradt a „sirepülés”, ahogy a planicai nagyszámú versenyeket nevezik. (Ezen a sáncos száz méteren felül is ugrottak már). A sirepülés elmaradásának oka: kevés hó van. Ha még esne, akkor ma, március 22-én megrendezik a repülést. A főszám: Brad világbajnok szereplése.

Convocare

Se convocă a 11-a Adunare Generală ordinară a Băncii de Credit Mărunt și Economic S. A. Dej, care se va ține în ziua de 12. Aprilie 1939, ora 11 în localul Institutului cu următoarea ordine de zi: 1. Darea de seamă și bilanțul încheiat la 31. Decembrie 1938., raportul Consiliului de Administrație și a Consiliului de Cenzori. 2. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Consiliului de Cenzori. 3. Repartizarea beneficiului net. 4. Alegerea Consiliului de Administrație și a Consiliului de Cenzori. 5. Eventuale. În caz că în ziua de 12. Aprilie 1939. acționarii nu se vor întruni în numărul prevăzut de statute, adunarea se amână pentru ziua de 30. Aprilie 1939. aceaș oară și acelaș loc, când se va lucra fără privire la numărul acționarilor prezenți. Consiliul de Administrație.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
font	662.40—672.74
palesztinai font	663.09—473.44
holland forint	75.14—76.31
svájci frank	31.81—32.29
francia frank	3.57—3.78
márka	40.50—41.51
pengő	25—27
cschkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exporthól eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1645—1690
angol font, 20%-os kvóta	1340—1368
angol font, 40%-os kvóta	1036—1053
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	188
dollár, 30%-os szabadkvóta	360
svájci frank, 30%-os kvóta	75—77
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.55
belgas (kliring)	58.80
belgas, 15%-os kvóta	58.90
zlóty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	90

KÖZGAZDASÁG

A légi védelemmel kapcsolatos vállalati vállomások csak az Aviatikai Alap központjánál adhatók be

Bucuresti, március 21. Megirtuk, hogy az Aviatikai Alap Pénztárának vezetősége rendeletet adott, amelyben kötelezi a vállalatokat, hogy április 5-ig üzemeikről részletes leírásokat adjanak be. Megirtuk, hogy a vállomások beadására kötelező van minden egyéni cég, amelynek saját tőkéje eléri az egy millió lejt és minden kereskedelmi társaság, amelynek társasági tőkéje (alap-tőkéje) legalább 500.000 lej. Ezek a vállomások csak az Aviatikai Alap Pénztárának központjánál (Casa Fondului Național al Aviației, Bucuresti, Bul. Regele Alexandru I. Nr. 14) adhatók be vagy személyesen, vagy ajánlott levélben. Ezek a vállomások csak zárt borítékban küldhetők el és fenti címre és a borítékra olvashatóan a következő szavakat kell írni: „Apararea pasiva”. A vállomások és annak összes mellékletei két-két példányban küldendők el és egy a vállomást, mint a mellékleteket a cégtulajdonos (vagy cégvezető) sajátkezű aláírásával kötelesek ellátni. A vállomásokban a következő kérdésekre kell válaszolni az 1937 december 31-ig adatok alapján:

1. A vállalat neve.
2. Jogi formája (egyéni cégnél a cégtulajdonos neve).
3. Székhelye.
4. Mivel foglalkozik.
5. Saját, vagy bérelt üzemen dolgozik-e.
6. Hány lóerős motorokkal dolgozik.
7. Munkások és alkalmazottak száma.
8. Az üzem leírása és alaprajza.

A vállomáshoz — ugyancsak két-két példányban — mellékelendő az 1937. évi mérleg és veszteség-nyereségszámla, valamint az 1937 december 31. után alakultak és tőkék ján elkészítve. Azok a vállalatok, amelyek 1937 december 1. után alakultak és tőkék a fenti minimumokat meghaladják, az 1938 december 31-i helyzetnek megfelelően kötelesek vállomásaikat elkészíteni.

Az Aviatikai Alap Pénztárának vezetősége figyelmezteti az érdekelteket, hogy az április 5-i beadási határidőt nem hosszabbítják meg. Aki a vállomást a fenti időpontig be nem adja, a törvényben előírt súlyos büntetésben részesül.

Svájcból menekül a külföldi tőke. A legutóbbi napok világpolitikai eseményeinek hatása alatt a Svájcban levő külföldi tőke nagy tételekben menekül, főleg az USA-ba és Angliába. A tőkekivándorlást a svájci kormány nem akarja megakadályozni, mivel a Svájcban levő külföldi tőkétől ugyanis megakart szabadulni, mert az eddigi nagy tőkebőséget nemzetgazdasági szempontból egészségtelennek tartotta. Eppen ezért nem tett intézkedést a svájci frank túlfelértékelése ellen sem. Tegnapi hírek a világközvédelmen olyan hírek is elterjedtek, hogy — Hollandia és Belgium mintájára — a svájci jegybank is Skóciába szállította aranykészletét. Ezt a hírt meg sem erősítették, de hivatalosan nem is cáfolták eddig. A töke-menekülésnek megfelelően a nyugati valuták árfolyama Zürichben közeli százalékkal emelkedett.

Zürichi árfolyamok (március 21-iki nyitás): Márka 178.37, holland forint 236.12, dollár 444.87, font 20.83, francia frank 11.78, olasz lira 23.40, csehkorona (nem jegyzik), pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.25, belgas 74.875.

A karakul és mokus nyersbőrök exportjának új módózatai. A nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, amelyben szabályozta a nyers karakul- és mokusbőrök exportlehetőségeit és minimális exportárát. A rendelet szerint az exportengedélyeket a Karakul Bányászatok Szindikátusának véleményezése alapján adják ki. A vámhivataloknál darabonként a következő minimális árakon történik a vámolás: Fekete karakul-Ereitschwanz bőrök minimális ára 500 lej, barnaké 650 lej. Más tisztafajú karakulbőrök minimális ára 200 lej, kevert fajuké 50 lej. I. minőségű mokusbőröké 25 lej, II. minőségűké 15 lej. A rendelet azonnal életbelépett.

A közalkalmazottaknak magánjövödelmeik után is adóvallomást kötelesek beadni. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint az összes közalkalmazottak a magánjövödelmeikről is adóvallomást kötelesek beadni. Eddig ugyanis a közalkalmazottak adóit az államtól, vagy közintézménytől kapott fizetés után vetették ki és csak azok voltak adóvallomásra kötelezve, akiknek ingatlanuk — és ezzel kapcsolatban ingatlanjövödelmeik — voltak. A pénzügyminiszter rendelete szerint minden közalkalmazott vallomást köteles adni mind a jövödelmeiről, amelyeket — a fizetésén kívül — bármilyen címen, bárhol és bármilyen formában élvezett az elmúlt év folyamán.

A Kisiparos Szövetség kolozsvári fiókjának március 26-án tartja meg közgyűlését. A Kisiparos Szövetség (Unionea Gen. a Micilor Industriasi) ezévi rendes közgyűlését március 26-án délelőtt 9 órakor tartja meg, a szokásos napirenddel.

Magyarország ezévből nagyobb mennyiségű fűrészfűrész veszt át. Megirtuk, hogy a román-magyar külkereskedelmi egyezmény meghosszabbítására vonatkozó jegyzőkönyvet mindkét állam megbízottai aláírták és az egyezmény április 1-én életbe lép. A kiszivárgott hírek szerint — az új egyezmény alapján — Magyarország kevesebb petróleumot vásárol, azonban nagyobb mennyiségű fa átvételére hajlandó, mivel Ausztriából és Csehszlovákiából most már kisebb mennyiségeket kap. A módosított egyezmény megállapítja, hogy az átveendő fenyőfanyenyiséget mennyivel emelték és hogyan módosultak a kontingensek. A tűzifára vonatkozóan az egyezmény változatlan maradt, a kontingensemeleket később fogják letárgyalni az érdekeltektől szindikátusok. A többi áruk kontingenseiben lényegtelen változtatások történtek.

17 évig szenvedtem gyomor-bajban...

mielőtt a GASTRO-D-t használtam írja többek között Rudnyámin Drago mir, Giera, Str. No. 110. jud. Timis Torontal, majd folytatja:

„...szíveskedjen sürgősen küldeni részemre két üveg GASTRO-D. gyógy-szert, én már maguktól rendeltem és nagyon szépen köszönöm, mert jól érzem magamat, 17 évig egyhuzamban szenvedtem gyomorbetegségben és most két üvegtől egészségesnek érzem magamat...”

Fenti sorokhoz megjegyzésünk csak annyi, hogy a GASTRO-D. kura ajánlatos az összes gyomor- és bélbántalmak, székrekedések, valamint epeszeves, májbetegségek és emésztési zavarok eseteiben. Orvosok is ajánlják Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135.— lej utánvétel mellett CSASZAR E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

EGYESÜLETI ÉLET

— Jesivath „Chasam Szófer” Cluj. Ezenel az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a nyári szemeszterre a menza és internátussal egybekötött jesivába felveendő tanítványok létszámát bizonyos mértékben felemeltük. Felvétel iránti kérések Nisan hó 12-ig adhatók be alanti címre, magaviselettel egészségi állapotot, eddigi előmenetelt és szülőik anyagi viszonyait igazoló iratok vagy azok másolatainak melléklésével. A kérvények feletti döntés erecményét Chasam Peszach-kor közöljük. A „Chasam Szófer” Jesiva kuratóriuma. Cluj, Str. Gen. Poetas 28/a.

RÁDIO MŰSOR

Szerda, március 22.

Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 19: Időszert anyag. 19.15: Hanglemek. 20: Felolvasás. 20.15: Táncczene. 21: Chepang zongoraművésznő hangversenye. 21.35: Schmidt: Ötös. 22: Hírek. 22.15: Balalajkzene. 22.40: Vendégzene. 23: Hírek. Majd: Hírek külföldről német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.10: Hanglemek. 13.30: Hírek. 14.30: Rendőrzene. 15.35: Hírek. 18.10: Beethoven: Appassionata szonáta, 57. mű. 19.05: Cigányzene. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „Turandot”. 22.20: Hírek. 23.20: Hanglemek. 24: Táncczene. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból? Szófia. 20.30: Opera. Ljubljana. 21: Operettközvetítés. Zágráb. 21: Zenekari hangverseny.

Csütörtök, március 23.

Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Gyermekóra. 19: Időszert anyag. 19.17: Táncczene. 20: Felolvasás. 20.20: Vendégzene. 21: A Filharmonikus hangversenyének ismertetése. 21.15: A Filharmonikus hangversenyének közvetítése. 23.15: Hanglemek. Majd: Hírek külföldről német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.10: Országos Postászenekar. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 18.40: A rádió szalonzenekara. 19.45: Hanglemek. 21: Carmosine. Vigjáték. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Operaház Zenekar. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból? Paris PTT. 20.30: Dupré ergonaművész. Varsó. 20: Rádiózenekar énekessel.

TEL. 3183.

P. O. B. 601.

TEL AVIV

52, ACHAD HAAM STR.

ELISMERTEN LEGJOBB SZALLODA A VÁROS KÖZPONTJÁBAN. A BANKOK ÉS KERESKEDELMI KÖZPONT KÖZVETLEN KÖZELÉBEN.

— SZÉP ARNYÉKOS KERTTEL KÖRÜLVÉVE. — HIDEG ÉS MELEG VÍZ. — PRIVAT FÜRDŐSZOBÁK. — KÖZPONTI FÜTÉS. — ELSŐ RANGU KONYHA. — MAGYAR ÉS ROMÁN KISZOLGALÁS. — KEDVEZŐ ÁRAK.

A Straja Țării az ország ujjaépítésében

Az ország ujjaépítésének az ifjuság helyes irányítása által való ujjaépítésében az Országőr-szervezet valamennyiünk jótanácsait kéri.

Igy hangzik a közlemény, amelyet röviddel ezelőtt adott ki az intézmény parancsnoksága. Mindazok, akik válaszoltak és válaszolnak — kijelentik, hogy az Országőr-szervezet, bármit is kezdeményezne, az egész nemzet támogatásában fog részesülni.

Az Uralkodó alapította ezt a fiatal intézményt, amelynek nemzeti és társadalmi szűkségességét elsőnek érezte meg.

A szervezet több, mint 3 millió országot ölel fel, az egész tanuló ifjuságot. Az egészséges fizikai és lelki élet új rendszerét teremtette meg. Új eszményt adott az ifjuságnak, amely a Király és az Ország szolgálatában — ami az Országorség fő-célja — lelkiismeretes és áldozatos kötelesség teljesítést kíván meg.

Az ifju családi nevelését nagyszerűen ki-

egészítve a szabadórak hasznos felhasználására ad módot, de ugyanakkor a munka és alkotás kezdeményezésre ösztönöz minden korbelt ifjút. Eképpen az Országorség magasztos küldetését teljesíti.

A mai időben, midőn a civilizált népeket jellemző erények erőteljesen nyilatkoznak meg, a jogos nemzeti büszkeség kihangsúlyozásának napjaiban Románia előkészíti az elit-nemzedékeket, amelyek hivatva lesznek jövőjét biztosítani.

Az Országorség hasznos szervezet, amelyet ma már mindenki szívébe zárt.

A „Straja Țării“ parancsnoksága biztos lehet abban, hogy az egész nemzet, tanácsaival s közreműködésével e nagyszerű intézmény rendelkezésére áll, melynek sikerült rövid néhány év alatt az ifjuság lelkében elültetni az erkölcsi erények ápolását és megacélozta a fiatal karokat a termékeny munkára, a munkának olyan fegyvelmezett-ségében és lelkesedésében, mely megnevesíti a mi drága hazánkat.

A „Straja Țării“ együttműködése a különböző ifjusági szervezetekkel

Március első napjaiban nagyfontosságú értekezlet folyt le az Országőr-szervezet központjánál, amelyen a következő intézmények képviselői vettek részt: a nemzeti nevelésügyi minisztérium, az Országőr-szervezet, az országos társadalmi szolgálat és a katonai előképző-szervezet kiküldöttei. Az értekezlet eredményeként egyetemesen megállapodtak a következőkben:

1. Az ifjuság nevelését a fiuknál 18, a leányoknál 21 éves életkorig az iskolák és Országorszervezetek irányítják. A nevelés munkájában semmilyen más szervezet, vagy hatóság nem vállalhat részt s arra nem gyakorolhat befolyást.

2. A nagyobb nemzeti ünnepek alkalmából tartandó ünnepeket a kormányt képviselő hatóságok védnöksége alatt rendezik meg. Az ünnepek nagyobb sikere érdekében az iskolák ifjuságának részvételét 18, illetve 21 éves életkorig az Országorszervezet irányítja, míg a kötelező katonai előképzős ifjak a kiképző szervezet irányításával vesznek részt a munkában.

Az országos társadalmi szolgálat viszont azoknak a részvételét szervezi meg, akik nem tartoznak a fenti szervezetek valamelyikének hatáskörébe.

A szokásos ünnepeket azonban mindegyik szervezet maga rendezi meg, a másik csoport beavatkozása nélkül. A közös ünnepek rendezése mindenkor előzetes megállapodás alapján történik.

A nemzeti nevelésügyi minisztérium és az Országorszervezet megállapodnak abban, hogy az iskolai ünnepek megrendezése a jövőben az Országorszervezet keretében történik.

3. Az Országorszervezetek, parancsnokai és a szervezetek tagjai a jövőben csak nevelő céllal végeznek társadalomkultató munkát.

4. A társadalmi szolgálat munkáit a jövőre való előkészítés céljából is az Országorszervezet tagjai végzik, a szervezet működését szabályozó törvény 9-ik szakaszának vonatkozó rendelkezései alapján.

5. A kulturházak gyermekvédelmi munkáját az iskolák s ezek keretében az Országorszervezet, valamint a katonai előképzős szervezet végzik. A munka részletes szabályzatát a kulturházaszabja meg s ennek a tanácsnak hivatalból tagja mind az Országorszervezet, mind a katonai előképzős szervezet parancsnoka.

6. Azokon a helyeken, ahol „Sólyom“ és „Liljas“ szervezetek is vannak az Országorszervezet keretében, a kulturothonban folyó sporterő nevelést ezek a szervezetek irányítják.

7. Amellett, hogy az együttműködő szervezetek szoros érintkezést tartanak fenn egymással, mindegyik megőrzi a maga teljes függetlenségét.

8. A tantestület tagjai szabad idejükben

más kulturális szervezetek munkájában is résztvehetnek, elsősorban azonban az Országőr-mozgalomnak kell szentelniük idejüket.

9. A különböző szervezeteknek kölcsönösen közölniük kell egymással terveiket, kérve a testvéregyesületek támogatását.

10. A katonai előképző-szolgálat keretében tartozó iskolás ifjak abban az esetben is kötelesek az Országorszervezet kebelében munkát kifejteni, ha betöltötték tizennyolcadik évüket. Országőr-egyenruhát viselnek, katonai előképzős voltak feltüntető karszalaggal.

11. Az iskolák Országőr-növendékeit a fenti korhatáron alul csak a nemzeti nevelésügyi minisztérium, vagy az Országorszervezet veheti igénybe. Semmilyen más egyesület, vagy szervezet keretében nem kötelesek munkát végezni.

12. Ezeket a pontokat az aláíró testületek összes szervei kötelesek tiszteletben tartani, hogy ilyen módon eredményes együttműködést érjenek el.

Az Országőrök a gyakorlati munkában

Az Országorszervezet vezette be Romániában a modern nyugaton is bevált és eredményes aktív cserkész-nevelést s ezt a nevelési rendszert rövid idő alatt az egész ifjuságra kiterjesztették.

Általános volt az a vélemény, hogy az iskola régi formája nem felel meg a mai időknek és az iskoláztatás egész rendszerre elavult. Az Országorszervezet a nevelési rendszernek az az értékes kiegészítő része, amely összhangba hozza az iskolát a modern léttel és a román nép nemzeti céljaival.

Az iskolai oktatás nálunk állandóan elméleti téren mozgott. Az Országorszervezet kivette az iskolák növendékeit a könyvek ábrái közül a természetbe, a tanteremből a szabadba és megvetette az alapjait egy új s minden tekintetben gyakorlati célokkal felépített tanrendszernek. Az iskola növendéke a nemzet fogalmát is jobban megismerte akkor, amidőn lehetőség nyílt számára ahhoz, hogy a nemzet életét a valóságban ismerje meg s maga is részt vehessen a nemzet ujjászületéséért folytatott építő munkában. Fákat ültetőit, gyógy növényeket gyűjtőit, a mezőn dolgozóit együtt a néppel s amit eddig csak könyvből ismert többé-kevésbé felületesen, az Országorszervezet irányítása mellett a gyakorlatban tanulta meg.

Végigjárta a falvakat és megismerte a földműveseket, országunk létének alapjait. Meghallgatta a panaszait, gondjait, kívánságait. Ez a legjobb módja annak, hogy később értékes munkát végezzen a Társadalmi szolgálat kebelében is és jó

polgárává váljék majd az országnak.

Igy vált a kis országór az országépítő munka lelkes harcosává. Az országór szereti a földet, szereti a munkát és mindig kész arra, hogy ha kell, áldozatokat is hozzon. Öfelségének, a legfőbb Országórnek nemes elgondolásai az ifjuság lelkében hatalmas visszhangra találtak és ma már valamennyien ott sorakoznak a munka zászlói alatt.

A falu szolgálatában végzett munka

Uj megszervezésében, de különösen az Országőr Szervezet munkájában az ifjuság rendkívül értékes munkát végez az ország ujjaépítése érdekében. A társadalmi munka minden területén és mindenütt, ahol megoldásra váró feladatok sürgetik a lelkiismeretes munkát, ott találjuk az Országőr Szer-

vezet ifjait, amint válvetteve együtt dolgoznak a hatóságokkal, a nép sorsának jobbrafordulásáért.

Különösen a falvakban érzett ennek a munkának áldásos hatása. Azokon a helyeken, ahol még ma is teljes volt a sötétség, babona, gonoszság, gyilkos járványok és nyomorúság tizedelték a népet, — ma az Országőr Szervezet fiataljai terjesztik a haladást, az egészséget és a vilárosságot.

Ma már a legeldegottabb falvakban is rendszeres felvilágosító és egészségügyi munka folyik a tanító, vagy az Országőr Szervezet parancsnokának irányítása mellett s az országőrök házról-házra járva oktatnak, tanítanak és segítenek mindenütt, ahol arra szoruló emberekre akadnak.

Ez az Országőr Szervezet munkájának egyik legszebb eredménye.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Páratlan érdeklődés nyilvánul meg Attilio Ranzato szerdai gondonkhangversenye iránt

Szerdán este lesz Attilio Ranzato kivételes tehetségű fiatal olasz gondonkaművész egyetlen hangversenye. Attilio Ranzato Milánóban született, most huszonnyolc éves és első nyilvános hangversenyt tíz éves korában adta. Nevét már évekké ezelőtt együtt emlegették Gasals-sal és Cassado-val, mint az olasz zenei világ nagy ígérteit. Az egész világsajtó megegyezik abban, hogy Attilio Ranzato már első nyirettüvönásával meghódította hallgatóit.

A szerda esti hangverseny iránt páratlan érdeklődés nyilvánul meg.

HETI MŰSOR:

Szerda 9: Attilio Ranzato, a világhírű cselőművész egyetlen hangversenye. Műsor: 1. Bach: Aria, Vitali: Chaconne. 2. Boccherini: Concerto in Si maggiore (Allegro Moderato, Adagio, Rondo). 3. Bossi: a) lamento, b) tumulto. Flamand aria (népdal a XVIII. századból.) 4. Ranzato: Arab tamburin. De Falla: A tüzitrus tánca. Scott: Pastoral and Reel. A zongoránál: Renzo Bossi.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Amanda. Fred Astaire és Ginger Rogers világhírű táncoskomikusok legújabb vígjátéka; zenéjét szerezte Irving Berlin, az „Alexander Ragtime Band“ szerzője.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier világsláger! Állat az emberben. Zola Emil remekműve filmen. Főszereplők: Simone Simon és Jean Gabin.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Világvárosi műsor. Három film egyszerre: I. Piccadilly Jim. Különleges vígjáték. Robert Montgomery és Magde Ewans. II. Testvér testvér ellen. John Wayne, a cow-boykirály legjobb filmje. III. Híradó. Helyárak: 12+5 és 19+6. Diákoknak árkedvezmény. Jön: Stan és Bran.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Az év legnagyobb szenzációjának bemutatója. Parádés szereposztásban, csodálatos pazarsággal, gyönyörű zenével elévénedik meg Johan Strauss élete: A nagy keringő. Felülmulja az év összes filmjeit. Főszereplők: Fernand Gravet, Luise Rainer, Miliza Korjus, Hugh Herbert. A Metro Goldwyn jubileári produkciója. Műsor előtt 2 premier journal: Fox és Metro.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Gunda Din monumentális filmalkotás Rudyard Kipling közsímsert regénye nyomán. Főszerepekben: Victor Mc. Langlen, Douglas Fairbanks jr., Cary Grant. Jobb, mint a „Bengáli“ és a „41-es brigád“.

RIO MOZGO MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két sláger, egy helyár! I. Botrány az Operában. Vígjáték. Fősz.: Marx testvérek. II. Az ördög leánya. Izgalmas detektív dráma. Fősz.: Otto Kruger, Gloria Holden és Margaretta Churchill. III. Schubert szerenáda. Gyönyörű színes film. Következő műsorunk: I. Ut a határ felé. Háborus filmrámá. II. Halálos veszedelem. Izgalmas cow-boy film. Fősz.: Dick Foran.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők, üdülöhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előfizetés mellett közlünk. Jelleges levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal (esetleg konyahasználattal is) két személy részére április 1-re kiadó. Klein, Str. Regina Maria 9.

Házasság céljából keresek önhibáján kívül elvált, negyvenéves lányomnak, aki önálló cca 12.000 lej havi keresettel bír és családi ház felének tulajdonosa, intelligens, biztos egzisztenciával rendelkező, 45-50 éves komoly uriembert. Megkereséseket „Magánosnő“ jellegre az Új Kelet kiadóhivatala továbbítja.

Fiatal zsidó lány, román, német, francia nyelvtudással Clujon nevelőnői állást keres, esetleg félnapra is. Cim: Bergfeld, Gh. Tamas 40.

Fordítások, másolások minden nyelven szakszerűen SIMON fordító iroda Cluj, Reg. Maria 13, emelet.

Rövid kereszthúros zongora bérbeadó. Cim a kiadóban.

Fiatal lány irodai munkában, gépirásban, könyvelésben és levelezésben jártas, állást keres. Cim a kiadóban.

Komfortos szobába lakótársnőt keresek. Avram Iancu 7. I. em. Salamon Kató.

Egy és két szobás komfortos lakás május 1-re kiadó. Reg. Ferdinand 133. Értekezni Unió üzletben.

Különbejáratu parkettes, földszinti butorozott szoba, fürdő használattal 1-2 uri embernek, esetleg penzióval is kiadó. Cim a kiadóban.

Esküvők, barmicvok és szidik rendezését olcsón vállalom. Meghívásra házhoz és vidékre is megyek. Alkalmi tortákat és kuglereket olcsón készítek. Adlerné, Str. General Gherescu 7.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN!

UJ KELET Legújabb hírek

Olasz-francia bizalmas tanácskozás?

(ötödik oldali cikkünk folytatása)

London, március 21. A Daily Telegraph úgy értesül, hogy olasz kormánykörök szeretnék, ha a francia-olasz kérdésben rövid időn belül pozitív eredményt lehetne elérni. A lap tudni véli, hogy ezzel áll kapcsolatban egy meg nem nevezhető olasz politikus Párizsban folytatott tanácskozása is.

Olaszország figyel és vár

Róma, március 21. Az olasz lapok tartózkodóan ítélik meg a nemzetközi eseményeket. A lapok igen jelentősnek mondják a demokratikus államok Anglia vezetése alatt kialakuló összefogását. A római „Tribuna” szerint Olaszország állásfoglalásában nagy szerepet fog játszani az, hogy milyen álláspontot foglal el végeredményben Varsó. A „Giornale d'Italia” a Róma-Berlin tengely melletti kitarítás szükségét hangoztatja és megállapítja, hogy Olaszország nem kezdeményez háborút, de föl van erre készülve, sőt várja is azt.

Készenlélbe helyezték az amerikai flottát

Washington, március 21. (Rador.) Az északamerikai Egyesült Államok kormánya jegyzéket intézett a német kormányhoz, amelyben közölte, hogy nem ismeri el jogosnak és törvényesnek Cseh- és Morvaországban a német birodalomhoz való bekebelezését.

Mint illetékes helyről közlik, az amerikai repülőflottát készenlélbe helyezték, tekintettel egy esetleges európai konfliktus lehetőségére.

Jólétesült körökben az a benyomás uralkodik, hogy az amerikai képviselők és szenátorok többsége helyesli Pittmann szenátor javaslatát a semlegességi törvény módosítását illetően.

Kanada a németek ellen
Ottawa, március 21. A kanadai kormány

Párizs, március 21. Francesco Nitti, Olaszország jelenleg emigrációban élő volt miniszterelnöke, táviratot intézett Beneshez, amelyben mély megindulást fejez ki a cseh nép tragédiája fölött. Nitti hangoztatja, hogy véleménye szerint nemcsak személyes véleményét fejezi ki a Csehszlovákiával kapcsolatban történtek felett, hanem az egész, hallgatásra kényszerített olasz nép nevében beszél, amely nagyon is emlékszik még a német elnyomásra. Csehszlovákia e pillanatban az európai népek szabadságának szimbólumává lett és felszabadulása egyenlő lesz Európa összes népeinek felszabadulásával.

A „Pravda” a Benes-kormány elismerését kéri

Moszkva, március 21. A Pravda vezércikkben foglalkozik Litvinov külügyi népbiztosnak a német jegyzékre adott válaszával és azt a megállapítást teszi, hogy Szovjetország és a nyugati demokráciák kizárólag a Newyorkban megalakított Benes-kormányt ismerhetik el Csehszlovákia törvényes kormányának.

miniszterelnöke a képviselőházban élesen elítélte Németország eljárását, amellyel Cseh- és Morvaországot bekebelezte a német birodalomba. A kormányelnök utalt arra a nemzetközi veszélyre, amely ebből az eljárásból keletkezett és hangsúlyozta, hogy a maga részéről minden tekintetben egysegesen kíván eljárni Anglia és az angol birodalomhoz tartozó többi államok kormányaival.

Az Unió nem tart többé követeket a tengelyállamokban

Newyork, március 21. A Newyork Post című lap jelenti, hogy az Egyesült Államok a jövőben csak ügyvivővel fogja képviseltetni magát Berlinben, Rómában és Tokióban. Követeit visszahívta az említett városokból, akik a külügyi államtitkárságon fognak beosztást kapni.

Hatvanhétről negyvennégy százalékra csökkent a zsidó cégek számaránya Kolozs megyében

Dr. Sabin Cioran előadása a román elem térhódításáról

Cluj, március 21. Az elmúlt év őszén, amikor az iparosok és kereskedők szakmai céheinek megalakítása napirendre került, az iparkamarák szövetségének felszólítására az egyes kamarák megkezdték a körzetükbe tartozó cégek nemzetiségi kataszterének összeállítását.

Ennek a kataszternek első eredményeként az erdélyi kamarák az ipari és kereskedelmi céhek önálló jogi személyiségeként való megszervezését nem minősítették célra vezetőnek, mivel egyes szakmákban a román elem túlsúlya nem volna biztosítható és így a céhek vezetésében sem lehetne a többségi elemet a kívánt szerephez juttatni. Erre a konklúzióra jutott egyébként a kolozsvári iparkamara elnöke is.

Valószínűnek látszik, hogy az erdélyi kamaráknak ez az egyöntetű magatartása jelentékenyen hozzájárult az ipari és kereskedelmi céhek megszervezéséről szóló törvény közzétételének késleltetéséhez. Ujabbán pedig az a felfogás került előtérbe illetékes hivatali tényezők részéről is, hogy az ipari és kereskedelmi szakmai érdekképviseletet nem önálló céhek formájában kell megszervezni, hanem be kell azo-

kat építeni az egyes iparkamarák kereteibe, ami az egységes vezetés és a román elem domináló szerepének kifejezésre jutását is lehetővé teszi.

A kolozsvári cégek statisztikája

Ilyen előzmények után kettős érdekességet nyer a kolozsvári iparkamarának a nemzetiségi katasztere, amelyet a Kolozs megyében bejegyzett cégekről készített el. Ennek a kataszternek az adatait használt fel dr. Sabin Cioran, a Banca Nationala kolozsvári fiókjának igazgatója s egyben az iparkamara elnöki tanácsának tagja, abban az előadásában, melyet a napokban tartott meg a felsőkereskedelmi akadémia dísztermében.

A kolozsmegyei cégek katasztere szerint a megye és Kolozsvár város területén 1937 december 31-én keréken hatezer kereskedelmi vállalat működött, amelyek közül azonban csak 4059 volt szabályszerűen bejegyezve. A többiek iparendély nélkül működtek.

A kimutatott 4059 cég közül 3538, vagyis 87 százalék egyéni cég, míg a fennmaradó 521 társas cég.

Az egyéni cégek megoszlása a tulajdo-

nosok nemzetiségi hovatartozandósága szerint a következő:

románok 957, vagyis 27 százalék,
zsidók 1552, vagyis 44 százalék,
magyarok 925, vagyis 26 százalék,
németek 54, vagyis 2 százalék,
egyebek 50, vagyis 1 százalék.

A társas cégek nemzetiségi megoszlását — érthető okokból — már nem sikerült kiderítenie a kamarai kataszternek.

Növekszik a román cégek száma

Megállapította dr. Sabin Cioran előadásában, hogy az utóbbi évek folyamán a román cégek aránya állandóan növekszik. Ez abban is kifejezésre jut, hogy 1934-ben a Kolozsváron és Kolozs megyében bejegyzett egyéni cégek közül a zsidók száma még 67 százalék volt, mely arány 1936-ban 51 százalékra, 1937-ben pedig 44 százalékra zuhant.

A kisiparosok nemzetiségi megoszlása a

következőképpen jelentkezik: 1937 december 31-én Kolozsváron és Kolozs megyében 4365 kisiparos volt bejegyezve a kolozsvári munkakamaránál, közöttük

1071 román, vagyis 25 százalék;
2334 magyar, vagyis 53 százalék;
813 zsidó, vagyis 19 százalék,
93 német, vagyis 2 százalék,
54 más nemzetiségű vagyis 1 százalék.

Dr. Sabin Cioran előadása befejezéseként különböző intézkedések megtételét javasolta, amelyek révén a román cégek száma erőteljesebben volna gyarapítható. Így a közmunkálatoknál a román vállalkozást még fokozottabb kedvezményekben kell részesíteni. Ezeknél a közmunkálatoknál a román vállalkozások adjanak a munkálatok megrendelői előlegeket, hogy a tőkeszegény román cégek is elvállalhassanak nagyobb megrendeléseket. (r.r.)

Tűz a bukaresti Községi Színházban

Bucuresti, március 21. A bukaresti Községi Színház épületében ma reggel 6 órakor tűz ütött ki, amelyet csak két órai megfeszített munka után sikerült eloltani. Az első vizsgálat szerint a tüzet rövidzárlat okozta, amely meggyújtotta a színház padlásán leraktározott 60 kilogramm tengeri fűvet. A

későbbiek során felmerült azonban a gyanú, hogy a tüzet egy könyvelő eldobott cigarettavég okozta. A színház szolgásmélyzete ugyanis padlásszobákban lakik. Két padlásszoba és az épület Academie uccára nyíló tetőzete leégett.

A palesztinai jisiv és az egész cionista mozgalom felveszi a harcot az angol kormány javaslatai ellen

A palesztinai sajtó „non cooperation”-ra hívja fel a kormányt ellen a Jewish Agencyt

London, március 21. Röviden jelentették, hogy szerda este, amikor az angol kormány hivatalosan közölte Palesztina tervét a zsidó delegációval, a zsidóság képviselői kijelentették, hogy a javaslatot nem fogadják el.

Csütörtökön ült össze utóljára a zsidó delegáció. Dr. Weizmann Chaim és Mose Shertok expozéjának meghallgatása után a zsidó konferencia bizottság a maga részéről is elfogadhatatlannak minősítette a kormány által előterjesztett és „véglegesnek” minősített javaslatot, amely „a Palesztina-kérdés megegyezéses megoldására” vonatkozik. A konferencia bizottság egyidejűleg elhatározta, hogy feloszlik és a Jewish Agency ekzekutívájára bízta a további tárgyalások vezetését. A bizottság palesztinai tagjai csütörtökön el is utaztak.

A szerda esti utolsó angol-zsidó értekezletről még a következő részleteket közli a Zsidó Távirati Iroda:

Macdonald közölte a zsidó delegátusokkal, hogy a kormány csak akkor fog hozzájárulni javaslatainak keresztülvételéhez, ha Palesztinában teljesen helyre állott a rend. Kijelentette továbbá, hogy a kormány „független palesztinai állam” alatt nem ért sem kimondottan arab, sem kimondottan zsidó államot. Kijelentette továbbá, hogy a zsidó nemzeti otthon pozícióinak megőrzésére külön intézkedések fognak történni, arról azonban nem nyilatkozott, hogy ezek az intézkedések milyen természetűek lesznek. A palesztinai államformáról is csak annyit mondott, hogy szövetségi állam jellegét fogja ölteni.

Jeruzsálem, március 21. Az egész palesztinai héber sajtó vezércikkben foglalkozik a kormány javaslataival és az összes lapok elvetik azokat. A Davar, a munkás lapja, a következőket írja: „Az angol javaslatok harcot jelentenek a cionizmus ellen és cionista harcot a kormány terve ellen. A zsidók eddig természetesen szövetségeket láttak Angliában és viszállyok idején sem gondoltak engedelmességre, vagy az együttműködés megtagadására. (Non Cooperation.) Ez a magatartás most tarthatatlanná vált.”

A Haarec ugyancsak a teljes „non cooperation” mellett foglal állást, vagyis a bevándorlási és telepítési korlátozások figyelmen kívül hagyását ajánlja. A többi lapok is nemet kiáltanak az angol javaslatok felé.

Az általános cionisták B) csoportja határozati javaslatban felhívja az ekzekutívét, hogy általános zsidó kongresszust hívjon egybe a Jewish Agency a Cionista Szervezet, a revizionista szervezet és Agudasz Jiszrael közreműködésével, mely kongresszus közös nemzetvédelmi bizottságot választana a zsidó nemzeti otthon likvidálása elleni harc irányítására.

A lengyelországi cionista pártok és az Agudasz Hiszroel közös táviratot intéztek az angol kormányhoz, amelyben a zsidó nemzeti otthon felépítésére vállalt kötelezettségek teljesítését követelik és felszólítják a kormányt: ne kezdjen olyan politikát Palesztinában, amely romba döntheti a zsidó nép reményeit és végső kétségbeesésbe kergetheti a zsidókat.

A Palesztinában élő amerikai zsidók táviratot intéztek Cordell Hull amerikai külügyminiszterhez, amelyben tiltakoznak az angol kormány palesztinai szándékai ellen. Rámutatnak arra, hogy az amerikai zsidók 80 millió dollárt investáltak Palesztinába és 10 ezer amerikai zsidó telepedett le az országban, az angol-amerikai szerződésben bízza, amelynek garanciáit most feladja Anglia. Ez súlyosan veszélyezteti egzisztenciájukat és ezért energikus lépéseket kérnek az amerikai kormánytól.

Félév alatt több, mint három milliárd márkával emelkedett Németország államadósága. A hivatalos jelentések szerint Németország államadósága egy félév alatt három milliárd márkával 22 milliárd 233 millió márkára emelkedett, amelyhez hozzájárul még ca ötmilliárd márkáig függő államadósága is, vagyis Németország össz államadósága meghaladja a 27 milliárd márkát (több, mint 1.100 milliárd lejt). Ebben az összegben nem foglaltatik benne sem Ausztria, sem pedig Csehszlovákia államadósága, amelynek jórészt a német kormány nem akarja átvállalni.

BUN DE IMPRIMAT

Taxa postala
plátitá in număr
No. 244716/929.

10. Telefon: 18-60
Havonta 110, négy
évre 600, egész év
földre: Havonta
félre 12, egész
Hirdetések díjazat
„UJ KELET” a
banati zsidóság
ja. Cikkjeink után
forrás megjelölése

Hi
m
Ribbe

Csütörtök

LONDON, angol kormányhoz irányuló szövetség. Egyedül le csatlakozni a mérsékeljék.

Franciaország tartás nélkül e

LONDON, hogy az elmúlt

A

Berlin, március adott hivatalos közlönyt adott határozta a Memóvaló visszaadását. litván kormány be sek teljesítését, kö litván küldöttség Memó visszajuttatás ket megbeszélje. Az előzményekről mol be:

Ribbe szólította

A litván kormány közlönyt adott közleményét illetően este kilencig tárgyalásokról. K a Memó-vidéknek való visszacsatolás arra, hogy amennyi ténne meg, úgy mértékben figyelmeztet, amelyek Lit jéhez fűzik. Ribbe telését a népek masztotta, hangs

vidéki németiség fejezte a Birodalom irányuló akaratát. rátságot uton v hatna ki a két or pedából kapott érdotta Ribbentropp birodalom által oldása sürgős, tárgas elkerülése érd

Urbsys külügyminisztertanács helyzetet. Litván körökben német követelések van kormány súly előtt áll. A litván re az ország szűk gokkal számotvetv

Berlin mot sany

Berlin, március tes, Ribbentropp hallgatásan fogad ügyminiszterét, ak Berlinben kiszállt. kapcsolatosan a cáfolják azt a hírt ultimátumot küldöz a Memó-vidék kapcsolatosan.

Neum vidék

A német távirat birodalom területét Poroszországban általános öröme országai városok felvonták a nagy